

BURAP 2023

Inhoudsopgave

Aanbieding	5
Inleiding	6
Leeswijzer	8
PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
Programma 1: Wonen + Leven	10
1 Product Wonen	10
2 Product Verkeer & vervoer	12
3 Product Leefbaarheid	13
4 Product Openbare ruimte	14
5 Product Duurzaamheid	15
Kredieten programma 1	15
Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)	16
Totale programmakosten Wonen + Leven	19
Programma 2: Economie + Ondernemen	20
1 Product Economie	20
2 Product Ondernemen	21
Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)	23
Totale programmakosten Economie + Ondernemen	24
Programma 3: Recreatie + toerisme	25
1 Product Sport	25
3 Product Recreatie en toerisme	27
Kredieten programma 3	28
Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)	29
Totale programmakosten Recreatie + Toerisme	30
Programma 4: Sociaal domein	31
1. Product Werk & Inkomen	31
2. Product Maatschappelijke Ondersteuning	32
3. Product Jeugd	32
4. Product Onderwijs	33
Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)	34
Totale Programmakosten Sociaal Domein	35
Programma 5: Bestuur + algemene dekkingsmiddelen	36
1 Product Algemeen bestuur	36
2 Product Dagelijks bestuur	36
3 Product Openbare orde	36

4 Product Burgerdiensten	37
5 Product Algemene dekking	37
6 Product Bedrijfsvoering	38
Kredieten programma 5	38
Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)	39
Totale programmakosten Bestuur + algemene dekkingsmiddelen	41
BIJLAGEN	43
Bijlage 1: College uitvoeringsprogramma 2022-2026	44
Bijlage 2: overzicht budgetoverhevelingen	47
Bijlage 3: overzicht reserves en voorzieningen	48

Aanbieding

Voor u ligt de bestuursrapportage 2023 (Burap) van de gemeente Cranendonck. In deze Burap geven wij u inzicht in de afwijkingen en voortgang van de realisatie van de door u vastgestelde kaders. Deze rapportage geeft op hoofdlijnen inzicht in de belangrijkste afwijkingen op programmaniveauten opzichte van de begroting 2023. De peildatum van deze informatie is 1 juni 2023. In financiële en beleidsmatige zin is deze Burap een afwijkingenrapportage. Hiermee geven we gevolg aan uw besluit uit 2022 om in de Burap de focus voortaan meer op afwijkingen te leggen. Het document ziet er daarom iets anders uit dan u gewend bent.

Als bestuur en ambtelijke organisatie zijn we volop 'in beweging' om de ambities, de beloftes aan Cranendonck, waar te maken en als gemeente veerkrachtig en financieel gezond blijven. We zijn in de eerste helft van dit jaar op de gewenste sterkte gekomen voor een effectieve aansturing van onze organisatie.

Ondanks de vele crises als COVID, de oorlog in Oekraïne, de inflatie en de problemen op de energie-, arbeids- en woningmarkt zijn we druk bezig met de uitvoering van het College Uitvoeringsprogramma (CUP) en ronden we in 2023 ook weer aantal onderdelen af. De meicirculaire geeft daarbij voor de periode 2023 – 2025 een hogere uitkering uit het gemeentefonds om de loon- en prijsstijgingen op te vangen.

Met het vaststellen van de jaarstukken 2022 op 11 juli jl. heeft u, naast het versterken van het eigen vermogen, ook een aantal budgetten overgeheveld naar het huidige lopende begrotingsjaar. Met die budgetten worden natuurlijk ook de bijbehorende werkzaamheden in de resterende plannings van 2023 verwerkt.

Hoewel we trots zijn op wat we al aan resultaten hebben behaald, blijft een risicowaarschuwing op zijn plaats. Omdat het moeilijk blijft om de beschikbare formatie ook werkelijk bezet te krijgen in de nog steeds zeer krappe arbeidsmarkt blijft een reëel risico dat niet alle plannings voor 2023 én de overgehevelde taken uit 2022 ook werkelijk gerealiseerd kunnen worden. Dat kan dan weer leiden tot incidentele meevallers in het jaarresultaat 2023.

Terwijl we de laatste hand legden aan deze Burap is het kabinet gevallen. Ook dat gaat ongetwijfeld weer geduld van de gemeenten vragen op verschillende dossiers die ook Cranendonck raken. De bestuurlijke effectiviteit van een demissionair kabinet is meestal beperkt.

Omdat we er in Cranendonck steeds weer in slagen als raad en college om als veerkrachtige bestuurders met die ontwikkelingen om te gaan zijn we er ook voor de rest van dit begrotingsjaar van overtuigd heel ver te komen in de uitvoering van de begroting 2023 en ons ook alvast klaar te maken voor de grote opgaven voor 2024 en de jaren daarna.

Met vriendelijke groet,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN CRANENDONCK,

De secretaris,	De burgemeester,
E. Jacobs	F.A.P. van Kessel

Inleiding

Deze Burap geeft op hoofdlijnen inzicht in de belangrijkste afwijkingen op programmaniveau ten opzichte van de begroting 2023, met als peildatum 1 juni 2023. Als uitgangspunt zijn de mutaties groter dan € 20.000 genomen. Naast de programma overstijgende mutaties die geen invloed hebben op het resultaat, worden ook enkele kleinere mutaties gemeld die van belang zijn. In financiële en beleidsmatige zin is sprake van een afwijkingenrapportage. In deze Burap geven wij u inzicht in de afwijkingen van de realisatie van de door u vastgestelde kaders.

Financieel beeld 2023

Het verwachte resultaat (jaarrekening 2023) na de Burap 2023 bedraagt € 145.000 nadelig. Ten opzichte van het verwachte resultaat van het mutatie overzicht van 11 juli 2023 (€ 153.000 voordelig) heeft in deze Burap een nadelige bijstelling van € 298.000 plaatsgevonden.

Onderstaand overzicht geeft aan dat het merendeel van de bijstellingen (€ 276.000 nadelig) een incidenteel karakter heeft. Een aantal afwijkingen (€ 22.000 nadelig) heeft een structureel karakter. Bij de samenstelling van de begroting 2024-2027 hebben wij hiermee rekening gehouden.

	totaal mutatie	waarvan incidenteel	waarvan structureel
Saldo mutatie overzicht na raad 11-07	153	-1.015	1.168
programma 1	-418	-418	0
programma 2	90	40	50
programma 3	0	0	0
programma 4	-422	-350	-72
programma 5	452	452	0
Totaal	-298	-276	-22

De belangrijkste bijstellingen in deze burap zijn opgenomen in onderstaande tabel:

prog	omschrijving	
5	Per saldo netto nadelige algemene uitkering (meicirculaire 2023)	-132
1	hogere opbrengsten omgevingsvergunningen	190
4	Per saldo nadeel bijstansontvangers	-112
5	Burap 2023 GRSa2: extra bijdrage GRSa2 niet zijnde loon- en prijsstijgingen	-381
2	Kansen over Grenzen: Beëindiging samenwerking	50
div	Overig	87
	Totaal bijstelling BURAP 2023	-298

In de voorliggende Burap worden de belangrijkste afwijkingen per programma toegelicht.

Structurele doorwerkingen voor de meerjarenraming 2024-2027

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de structurele doorwerkingen. Deze structurele doorwerken verwerken wij in de begroting 2024-2027.

Structruele doorwerkingen burap 2023	2024	2025	2026	2027
Structureel vanuit exploitatie burap 2023				
- per saldo hogere uitgaven bijstandsonvangers	-112	-112	-112	-112
- sociale recherche in bijdrage GRSA2	40	40	40	40
- vrijval budget Kansen over Grenzen	50	50	50	50
<i>Verwerkt in jaarschijf 2023 burap 2023</i>	-22	-22	-22	-22
- invulling 1 fte vitale gemeenschappen (in 2023 opgevangen binnen P-budget)	-90	-90	-90	-90
Kredieten burap 2023; kapitaallasten vanaf 2024				
- flexibele woonruimte	-47	-47	-46	-46
- woonunits opvang Oekraïense vluchtelingen	-54	-53	-53	-52
- verleiding veldverlichting in 2023	-9	-1	0	0
- aanvullend krediet sportvelden s.v. Budel	-10	-10	-10	-10
- aanvullend krediet kleedlokalen s.v. Budel	-1	-1	-1	-1
- Meewortel; oplevering verwacht in 2024 i.p.v. 2023	25	0	0	0
inzet normbedragen opvang vluchtelingen Oekraïne	54	53	53	52
Verrekenen met huurbedragen S.v. Budel	pm	pm	pm	pm
Totaal structurele doorwerkingen Burap 2023	-154	-171	-169	-169

Leeswijzer

Bij de programma's zijn de missie en de producten vermeld. Verder is per product aangegeven wat de raad wil bereiken. Omdat de Burap gebaseerd is op de begroting 2023-2026 zijn deze teksten overgenomen uit de begroting 2023-2026.

Beleidsmatig rapporteren we vanaf 2023 alleen afwijkingen. Dit betekent dat als een onderwerp volgens planning loopt, de resultaten zijn behaald en binnen de budgetten wordt gerealiseerd rapporteren we hierover niet in deze burap.

In de teksten verwijzen we naar het college uitvoeringsprogramma, dat in bijlage 1 is opgenomen.

In de tabel 'mutaties lopend beleid' bij de programma's is per product aangegeven wat de financiële afwijkingen zijn. Hierbij is een onderscheid aangebracht in afwijkingen ten aanzien van baten, lasten en reserves. Houdt rekening met het feit dat wanneer er een minteken (-) voor het bedrag staat, dit een nadelig effect is. Een korte toelichting op de financiële mutatie is tevens opgenomen in de tabel waarbij eveneens is vermeld of het een incidentele of structurele afwijking betreft (i of s).

In de tabel 'Totale programmakosten' zijn alle financiële mutaties samengevat op productniveau.

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Programma 1: Wonen + Leven

Missie van het programma:

De gemeente Cranendonck focust zich vooral op het behouden en versterken van de groene en rustieke, fijne leef-en woonomgeving. Het 'eigene' van elke kern behouden of versterken we. Budel en Maarheeze hebben een centrumfunctie en voorzieningen in de verschillende kernen blijven behouden.

Product en

1. Wonen
 2. Verkeer & vervoer
 3. Leefbaarheid
 4. Openbare ruimte
 5. Duurzaamheid
-

1 Product Wonen

Wat wil de raad bereiken?

Wonen in Cranendonck is voor alle inwoners, gezond passend en goed. Net als in de rest van Nederland is ook in Cranendonck op dit moment de vraag naar woningen groter dan het aanbod. Er wordt gewerkt aan een grote hoeveelheid bouwplannen: grote projecten zoals Boschakkers en Neerlanden, maar ook tientallen initiatieven voor projecten/initiatieven met een omvang van 1 tot 18 woningen. Als gemeente sturen we op de bouw van sociale huurwoningen en kleine woningen, geschikt voor één- en twee persoonshuishoudens, met name voor starters en senioren. Daarnaast is er aandacht voor nieuwe woonvormen, zoals flexwonen, senioren-zorgarrangementen en CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap).

Toelichting bestaand beleid

Woonvisie¹⁻²

De Woonvisie Cranendonck 2018-2030 wordt in 2023 verder tot uitvoering gebracht. Op 25 april 2023 is de actualisatie van de woonvisie vastgesteld*. Daarbij is zijn ook de onderwerpen uit de raadsagenda, zoals een uitvoeringsprogramma, voorrang eigen inwoners**, zelfbewoningsplicht, sociale woningbouw en de behoefte per kern, verwerkt. Verder blijven de in de huidige woonvisie genoemde onderwerpen woonbehoefte, zorg, duurzaamheid & klimaatadaptatie en leefbaarheid belangrijk, maar met name de opgave rond woningbouwproductie verdient veel aandacht. De geactualiseerde woonvisie beschrijft een woningbouwopgave voor de periode 2023 t/m 2030 van in totaal 555 woningen. Dat betekent dat jaarlijks gemiddeld 69 woningen moeten worden toegevoegd. In de begroting werd uitgegaan van nog 543 woningen tot 2030.

¹⁻² zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Overdracht woonwagens

In de geactualiseerde woonvisie is ingegaan op het woonwagenbeleid. In de afgelopen jaren is uitgegaan van overdracht van de locaties aan WoCom. Nu blijkt dat dit (juridisch) te ingewikkeld is gaan we een andere koers varen. Vanuit de gemeente zal er nu onderhoud gepleegd moeten worden aan de standplaatsen en de wagens die we in eigendom hebben. Met de kosten die dit onderhoud, of mogelijke vervanging met zich meebrengen, is geen rekening gehouden in de begroting 2023-2026.

Definanciële gevolgen zijn nog niet inzichtelijk. Om die reden gaat er een conditiemeting plaatsvinden van de 30 standplaatsen en de 11 wagens die eigendom zijn van de gemeente. Zodra de resultaten

bekend zijn kan een inschatting gemaakt worden van de financiële gevolgen voor het onderhoud en/of vervanging van de standplaatsen en woonwagens inclusief de kosten van een projectleider. Het bedrag bestemd voor de overdracht van dewoonwagens is overgeheveld van 2022 naar 2023.

Centrumplan Budel

De gemeente blijft ook in 2023 ontwikkelingen passend binnen de centrumvisie stimuleren.

Na het recente positieve raadsbesluit is de aanbestedingsprocedure direct opgestart. De aanbesteding wordt in Q3 van 2023 afgerond om vervolgens voor het einde van het jaar te kunnen starten met de daadwerkelijke herinrichting van het centrum en aangrenzende woonstraten van Budel.

De aanbesteding zal in dezelfde vorm plaatsvinden als bij de Herinrichting Stationsstraat Maarheeze, hetgeen betekent dat niet alleen op laagste prijs gegund zal worden. De aannemers zullen middels EMVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving) criteria uitgedaagd worden om het project op de meest efficiënte en effectieve manier op te pakken. Dit betekent ook dat de aannemer vrij is om het werk te faseren zoals hij het meest efficiënt en effectief vindt.

Bij de inrichting van het plein is nadrukkelijk rekening gehouden met de kermisopstelling. Met de herinrichting wordt een groot deel van het centrum en de woonstraten voorzien van een robuust rioleringsstelsel.

In 2022 is het ontwerp voor de openbare ruimte vastgesteld en is gestart met de realisatie van de voormalige Rabobank/Tasko locatie. De werkzaamheden verlopen voorspoedig. Conform huidige planning wordt het gebouw in Q1 van 2024 volledig opgeleverd.

Ook is de bouw van de nieuwe Jumbo supermarkt aan de Dr. Anton Mathijssenstraat gestart. Conform huidige planning wordt de winkel en het parkeerterrein in Q2 van 2024 wordt opgeleverd. Ondanks de start van de bouw loopt er nog altijd een beroepsprocedure bij de Raad van State. Verwacht wordt dat er in 2023 een uitspraak volgt.

Tijdelijke woonruimte

De gemeente Cranendonck is met woCom in overleg over het realiseren van flexwoningen. Daarnaast heeft de gemeente een taakstelling om per 1 juli 75 nieuwe vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Als gemeente willen we daarbij ook woonruimte voor inwoners uit Cranendonck realiseren.

Deze zullen worden verdeeld over 2 locaties. Bij De Schulp worden 6 units geplaatst en bij de Baronie verbouwen we Cranendonck 4 voor inwoners uit Cranendonck die met spoed een woning zoeken. Voor de 6 units vragen we een krediet van € 427.000. Voor de overige verbouwingskosten zal separaat een voorstel aan de Raad worden aangeboden.

De Omgevingswet

Met de Omgevingswet worden 26 wetten gebundeld in één overkoepelende wet voor de fysieke leefomgeving. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2024. Voor de implementatie van de Omgevingswet in Cranendonck is in 2020 een bestuursopdracht vastgesteld. In 2022 en 2023 zijn een aantal benodigde raadsbesluiten genomen. Daarbij is het raadsbesluit over het bindend adviesrecht, gewijzigd vastgesteld. Voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet werken we, op onderdelen, zowel in de regio Zuidoost Brabant als in A2 verband samen.

De invoering van de wet kent een aantal aandachtspunten, zoals de werking van het landelijke DSO (digitaal stelsel Omgevingswet), het in stand houden van de dienstverlening, en het blijven faciliteren van initiatieven. Deze aspecten zullen ook na de invoering van de Omgevingswet nog onze aandacht vragen. De middelen die in 2023 niet worden ingezet, hevelen we over naar 2024. De te verwachte kosten voor de ICT (waaronder het aansluiten DSO, de aanschaf van een nieuwe applicatie voor VTH en RO) worden nagenoeg geheel gedekt binnen de begroting van de GRSA2. Het is nog onduidelijk of gemeenten ook in 2023 door het rijk gecompenseerd worden voor de invoeringskosten van de Omgevingswet.

□ Omgevingsvisie ³

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. De verplichting om een omgevingsvisie vast te stellen gaat niet tegelijk in met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat moment wordt bij koninklijk besluit bepaald en is op dit moment nog niet bekend. Op basis van ervaringen van andere gemeenten is circa 2 jaar nodig om tot een gedragen omgevingsvisie te komen. Het streven is om eind 2024* het ontwerp-omgevingsvisie af te ronden. Daarna wordt het stuk vastgesteld door de gemeenteraad. Voor het opstellen van een omgevingsvisie is een totaalbudget van circa € 150.000 beschikbaar. De exacte kosten voor het opstellen van een omgevingsvisie zijn afhankelijk van de aanpak en reikwijdte, die in het plan van aanpak zijn bepaald. Het bedrag van € 150.000 wordt in 2023 en 2024 uitgegeven, waarbij het zwaartepunt naar verwachting in 2024 ligt.

³ zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Bestemmings- en structuurplannen¹⁰

Eerste helft 2023 is besloten een eindsprint te trekken voor invoering omgevingswet met een op te stellen veegplan. Dit veegplan biedt een twintig- tot dertigtal aanvragers de mogelijkheid hun initiatief nog voor de omgevingswet middels een bestemmingsplan mogelijk te maken.

¹⁰ zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Erfgoed

In de begroting werd aanvankelijk gemeld dat de drie gemeenten ieder 0,5 fte aan ondersteuning gaan leveren aan de erfgoedcommissie. In de begroting is voor Cranendonck 0,3 fte aangevraagd en in samenwerking met Heeze-Leende zal een invulling worden gecreëerd.

In augustus 2021 is de lijst en rapportages van beeldbepalende panden in Cranendonck in de erfgoedkaart afgerond. In de geactualiseerde bestemmingsplannen kregen alle panden de aanduiding 'karakteristiek'. Het college kijkt samen met de A2 erfgoedcommissie of sprake is van uitbreiding van het aantal monumentale statussen. Inhoudelijke voorbereiding/besluitvorming gebeurt gefaseerd en - indien alles volgens planning zou zijn verlopen - zou eind 2022 de eerste besluitvorming plaatsgevonden hebben. Dit wordt opgepakt bij invulling van de vacature en daarom doorgeschoven naar 2024.

Resultaatafspraken LTA raad

Plan van aanpak Omgevingsvisie

Het plan van aanpak van de omgevingsvisie is in concept gereed en is in Q2 van 2023 aangeboden aan de gemeenteraad.

Cultureel erfgoedbeleid 2022

De actualisatie van het erfgoedbeleid is in concept gereed en wordt opgeleverd in 2024.

2 Product Verkeer & vervoer

Wat wil de raad bereiken?

De gemeente Cranendonck beschikt over een doelmatig, veilig en duurzaam functionerend verkeers- en vervoerssysteem dat zorgt voor een goede bereikbaarheid. Hierbij staat de kwaliteit voor de individuele gebruiker in een goede verhouding tot de kwaliteit voor de samenleving als geheel. Dit doen wij samen met verschillende overheden, burgers en het bedrijfsleven. Er is bestendigheid in de maatschappelijke doelen, flexibiliteit in de planning en effectiviteit in de handhaving van normen en beleidsregels.

Toelichting bestaand beleid

Onderzoek vrachtverkeer, motie route 611 en masterplan verkeer

In het college uitvoeringsprogramma is opgenomen dat we in het 2e kwartaal 2023 een plan van aanpak opstellen voor het Masterplan verkeer en het Masterplan verkeer in het 1e kwartaal van 2024 opleveren⁴.

zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Uitvoeringsprogramma wegen

Krediet Meemortel vervanging verhardingen rijbaan.
Project is in voorbereiding en de uitgaven op het krediet worden in 2024 en 2025 gemaakt.

Nieuwe beleidsvoornemens

Uitvoeringsprogramma Verkeer en Vervoer 2023 (UVV)

De voorbereiding van de projecten verbreding fietspad Koenraadtweg – Hugten is gestart. Omdat voor de verbreding een beperkt aantal gronden aangekocht dienen te worden, starten we naar alle waarschijnlijkheid de werkzaamheden pas in 2024.

De herinrichting van de Meemortel loopt samen met het asfaltonderhoud. De voorbereiding is reeds gestart. De uitvoering vindt in 2024 plaats.

3 Product Leefbaarheid

Wat wil de raad bereiken?

Behouden en waar mogelijk vergroten van de leefbaarheid van de kernen van Cranendonck. Basisvoorzieningen en de directe betrokkenheid van de inwoners zijn daarvoor belangrijke voorwaarden. We doen het samen in Cranendonck. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en positie. Dorpen, maatschappelijke organisaties en gemeente werken vanuit het perspectief dat de dorpen centraal staan en overheid en maatschappelijke organisaties aanvullend zijn. Dit vraagt dat wij als gemeente maatschappelijke organisaties die met ons het verschil willen maken vanuit heelheid kijken naar de samenleving en daarmee dus zoveel mogelijk afstand nemen van ons eigen dominante perspectief van doelgroepen en beleidsdenken. Daarbij proberen we samen de synchroniciteit te zoeken, dat wil zeggen dat dorpen, maatschappelijke organisaties en de gemeente Cranendonck zich in een op elkaar afgestemd tempo in dezelfde richting ontwikkelen.

Toelichting bestaand beleid

Vitale gemeenschappen¹⁸

Op 26 mei 2020 stelde de raad de notitie “Ontwikkeling in rollen en relaties” vast. Deze notitie beschrijft de koers die we volgen als het gaat om de doorontwikkeling burgerparticipatie.

De dorpsontwikkelingsvisies in de kernen Gastel, Budel-Dorplein en Maarheeze zijn volop van start. Zij zullen de kernen houvast geven in hun verdere toekomstige ontwikkelingen.

Er wordt al ingezet op het uitwerken van de werkwijze en randvoorwaarden zoals bedoeld in De notitie ‘Ontwikkeling in rollen en relaties’ helpt daarbij de juiste rol te kiezen: Te komen tot een overheid die de inwoners, ondernemers en organisaties van Cranendonck in staat stelt, ieder vanuit de eigen positie en verantwoordelijkheid, te werken aan de identiteit van de dorpen in Cranendonck. Hierbij dient ruimte te zijn voor waardevolle ideeën en inbreng van de inwoners waarbij de gemeente faciliteert met respect voor elkaars positie en verantwoordelijkheid. Dit vraagt om vertrouwen en een investering in de relatie met elkaar zonder dat de publieke taken van de gemeente uit het oog worden verloren.

De ervaringen tot nu toe, opgehaald in de op handen zijnde evaluatie, worden hierin meegenomen. Die evaluatie zal moeten uitwijzen hoe de procesregie vorm moet krijgen en hoe dit verder structureel ingebed moet worden (in de organisatie). Vooruitlopend op deze evaluatie is het duidelijk dat er in ieder geval zien dat er een continuering van het werken langs de visie vitale gemeenschappen gewenst is.

Om hier zo snel mogelijk zowel in als extern weer een been bij te kunnen trekken, is het nodig om de tijdelijke capaciteit die er tot halverwege 2022 aanwezig was, om te zetten naar vaste capaciteit en hiervoor 1 fte in de burap 2023 op te nemen. De kosten die hieruit voortvloeien vangen we in 2023 op binnen het P-budget. Voor 2024 verwerken we dit bedrag in de begroting 2024.

¹⁸ zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Faciliteren initiatieven uit kernen

Onze kernen zijn in beweging. We zien inwoners en verenigingen initiatieven oppakken. Initiatieven die de leefomgeving verbeteren zoals de ontwikkelingen rondom gemeenschapshuizen. Er worden ook ideeën opgepakt op het gebied van bijvoorbeeld nieuwe sporten, duurzaamheid, vormgeving van de bibliotheken. Om initiatieven mogelijk te maken worden o.a. financieringsbronnen als crowdfunding, leningen en subsidies ingezet. Bankgarantie of bijvoorbeeld een garantstelling bij het aanvragen van een subsidie vergroot de slagingskans hiervan. De gemeente faciliteert hierbij.

Gemeenschapshuizen⁵

Het beleid rond gemeenschapshuizen is een vraagstuk waar de gemeenschap eigenaarschap draagt en de gemeente (zo nodig) faciliteert.

In de kernen waar gewerkt wordt aan een dorpsontwikkelingsvisie, komt ook het vraagstuk 'activiteiten en ontmoeting' aan bod (nu en in de toekomst) en de benodigde ruimte hiervoor. Dit wordt afgezet tegen de voor handen zijnde ruimte per kern, waaronder het gemeenschapshuis. De uitkomst van het visievormingstraject bepaalt hoe de kernende toekomst van het gemeenschapshuis voor zich zien en hoe we hier als gemeente bij aan kunnen sluiten. Op dit moment lopen er diverse processen aangaande de gemeenschapshuizen.

In juni wordt de dorpsontwikkelingsvisie Budel-Dorplein gepresenteerd aan de inwoners. Onderdeel hiervan is een voorkeur van inwoners voor de locatie van het nieuwe gemeenschapshuis in Budel-Dorplein.

De Raad heeft op 20 december 2022 aan de werkgroep Gastel € 800.000 vanuit de subsidie beschikbaar gesteld voor de aankoop van de Cranehoeve. Het resterend deel van de subsidie voor verbouwing en aanpassing wordt beschikbaar gesteld op voorwaarde dat de beheerstichting voor 1 juli 2023 een projectplan heeft ingediend. De werkgroep heeft voor het indienen van het projectplan een verlenging aangevraagd bij de raad tot 1 februari 2024.

Op 1 juni 2021 besloot het college om een tijdelijke exploitatievorm voor de Smeltkroes af te sluiten met een partij. Hiermee is de continuïteit van de Smeltkroes gewaarborgd tot in ieder geval 1 januari 2024 vanwege het feit dat de toekomst van de Smeltkroes een belangrijk onderdeel is van de dorpsontwikkelingsvisie Maarheeze. In 2023 is de dorpsvisie Zeg 't Mares' gepubliceerd. De tijdelijke exploitatie wordt in goed overleg met de gebruikers door de gemeente gedragen.

In 2023 heeft beheerstichting de Smeltkroes i.o. het proces gestart om te komen tot een structurele invulling van de exploitatie. In de tweede helft zal de stichting een voorstel voor een toekomstige exploitant doen aan de gemeente.

⁵

zie bijlage 1 CUP 2022-2026

4 Product Openbare ruimte

Wat wil de raad bereiken?

Een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving is van belang: voor de eigen inwoners, voor bedrijven en natuurlijk ook voor toeristen en recreanten. De openbare ruimte speelt ook een belangrijke rol in de leefbaarheid op andere fronten. Openbare ruimte is bijvoorbeeld onmisbaar binnen een gemeente vanwege milieukwaliteit, waterberging en een gezonde leefomgeving. Openbare ruimte is toegankelijk, beschikbaar en bruikbaar voor iedereen. Als randvoorwaarde geldt dat de buitenruimte in eigendom en of beheer is bij de gemeente. Onze burgers wonen in een omgeving waarbij ze tevreden zijn over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Toelichting bestaand beleid

Natuur, water en klimaat

Het ontwikkelen van beleid op de thema's natuur, water en klimaat in het buitengebied is niet gestart conform planning in 2022 maar in 2023. Reden hiervoor is het ontbreken van voldoende ambtelijke capaciteit. De openstaande vacature beleidsmedewerker klimaatadaptatie is in januari 2023 ingevuld.

Het jaar 2023 (was 2022) gebruiken we om projecten te identificeren die we op de korte termijn (voor 2027) kunnen uitvoeren. Hiervoor stellen we een uitvoeringsprogramma op en informeren wij uw raad. Met de gevraagde middelen voor 2023 stellen we in 2024 een beleidskader en uitvoeringsprogramma voor de langere termijn op om de gemeentelijke belangen op gebied van natuur, water en klimaat beter te borgen bij de doelen van andere overheden en terreinbeheerders. Met deze beleidsontwikkeling sluiten we aan bij de wens uit de raadsagenda om actief in te zetten op de Cranendonckse potentie voor natuur en toerisme en we achten dit beleid als faciliterend voor de omvorming naar een toekomstbestendig buitengebied.

Nieuwe beleidsvoornemens

Milieu

Doorontwikkeling en aanpassing van bestaand milieubeleid in relatie tot de Omgevingswet. Met invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn veranderingen nodig voor beleidsthema's in de fysieke leefomgeving. Een deel van deze thema's vinden hun grondslag binnen het vakgebied milieu, zoals o.a. geur, externe veiligheid, licht, lucht en asbest. Hierdoor ontstaat lokaal maatwerk en hebben gemeenten meer afwegingsruimte. Dit wordt deels in 2023 opgepakt. Cranendonck is hiervoor, net als veel andere gemeenten, afhankelijk van de omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB). Voor 2023 hebben we het verzoek voor aanpassing van de bruidsschatregels, aanpassing van het beleid voor externe veiligheid en aanpassing van het geluidbeleid bij de ODZOB belegd. De ODZOB ontvangt op dit moment veel verzoeken waardoor dit soort verzoeken langer blijven liggen. Het is onzeker of de verzoeken binnen 2023 worden afgerond.

5 Product Duurzaamheid

Kredieten programma 1

Krediet flexibele woonruimte

De gemeente Cranendonck is met woCom in overleg over het realiseren van flexwoningen. Daarnaast heeft de gemeente een taakstelling om per 1 juli 75 nieuwe vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Als gemeente willen we daarbij ook woonruimte voor inwoners uit Cranendonck realiseren. De kosten van 6 units bedragen en het bouwrijpmaken bedragen 427.000 (incl. Btw). De kapitaallasten bedragen vanaf 2024 € 47.000 (afschrijvingstermijn 10 jaar, rente 1,1%).

Krediet Meemortel vervanging verhardingen rijbaan.

Project is in voorbereiding. De uitgaven voor het project verwachten we in 2024 en/of 2025.

Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)

Wonen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Omgevingsvergunningen: Vanwege enkele grote projecten welke al enkele jaren lopen en waar nu besluiten op genomen worden komen er meer leges binnen. Voor één groot project is het onzeker of hier in 2023 een besluit op genomen gaat worden. Dit is van grote invloed op de verwachte inkomsten. Vanwege de onzekerheid wordt dit project nu niet opgenomen in de legesprognose. Wanneer later dit jaar blijkt dat er een besluit genomen wordt heeft dit een positief effect op de legesinkomsten. Dit wordt dan in de jaarrekening verantwoord.	I		190		190
Bestemmingsplannen Vanwege de komst van de omgevingswet worden veel RO-procedures versneld voor de ingangsdatum (1-1-2024) gestart, waaronder mede het veegplan. Bij de start van deze procedures worden de leges in rekening gebracht. De leges zijn door deze eindspurt hoger dan verwacht. Het werk loopt echter door in 2024 met de vaststelling van al deze plannen. Om de benodigde (bestaande) inhuur van personeel voor het afronden van deze procedures te kunnen bekostigen wordt gevraagd deze extra legesinkomsten van 2023 over te hevelen naar 2024.	I		100	-100	0
Totaal		0	290	-100	190
Verkeer & Vervoer	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Achterstallig onderhoud utilitaire bewegwijzering	I	-20			-20
Prijsindexering onderhoud openbare verlichting (13, 76%)	I	-9			-9
Totaal		-29	0	0	-29

Leefbaarheid (Openbare voorzieningen)	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Vitale gemeenschappen Om hier zo snel mogelijk zowel in als extern weer een been bij te kunnen trekken, is het nodig om de tijdelijke capaciteit die er tot halverwege 2022 aanwezig was, om te zetten naar vaste capaciteit en hiervoor 1 fte in de burap 2023 op te nemen. De kosten die hieruit voortvloeien vangen we in 2023 op binnen het P-budget. Voor 2024 nemen we dit bedrag op in de begroting 2024.	S	-			-
Totaal		-	-	-	-
Openbare Ruimte	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Leges en vergoedingen kabels en leidingen: Er worden door de nutsbedrijven in 2023 meerdere projecten uitgevoerd aan de kabels en leidingen.	I		60		60
Onderhoud asfaltwegen: Meerkosten diverse klein onderhoud beheer wegen. Redenen hiervoor zijn de diverse prijsindexaties. De werkzaamheden voor de wegen worden jaarlijks volgens het CBS voor de Grond-, weg-, en waterbouw geïndexeerd.	I	-27			-27
Openbaar groen: prijsindexatie onderhoudscontracten openbaar groen en begraafplaatsen	I	-6			-6
Mili eu: Effecten van herziene begroting ODZOB 2023. Door uitstel van de Omgevingswet zijn in 2023 geen kosten gemaakt voor de overdacht van de bodemtaken. Deze kosten waren wel meegenomen in de begroting. De ODZOB verzoekt om een eenmalige extra bijdrage voor het op peil brengen van het weerstandsvermogen. Onder de streep zorgt dit voor een voordeel van circa € 13.000	I	13			13
ODZOB herziene begroting 2023: Loon-en prijscompensatie opgenomen in begroting van de ODZOB	I	-44			-44

Riolering: Klein en incidenteel onderhoud zal dit jaar niet volledig worden uitgevoerd omdat de inspectie cyclus opnieuw start. De uitkomst van deze inspectie is pas in 2024 bekend. Het voordeel wordt via de voorziening verrekend.	I	50	-50		-
Totaal		-14	10	0	-4
Duurzaamheid	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Eigen Bijdrage Isolatieaanpak: Als onderdeel van het Nat. Isolatieprogramma en de beschikbare Rijksmiddelen is voor een tweetal acties een gemeentelijke bijdrage benodigd. Gezien uitvoering nog moet starten kunnen uitgaven in 2023 opgevangen worden binnen bestaand budget.	I	-75	75		0
Regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid: Vanuit het Rijk zijn middelen verkregen om personeelscapaciteit op het gebied van duurzaamheid te ondersteunen. Deze bijdrage dient voor ten minst 90% uitgegeven te worden aan personele- of advieskosten en jaarlijks te worden verantwoord. Gestreefd wordt om in juni vier vacatures uit te zetten.	I	-399	399	0	0
Natuur, water en klimaat. Met de gevraagde middelen voor 2023 stellen we in 2024 een beleidskader en uitvoeringsprogramma voor de langere termijn op om de gemeentelijke belangen op gebied van natuur, water en klimaat beter te borgen bij de doelen van andere overheden en terreinbeheerders.	I	80		-80	0
Mei-circulaire 2023; RES regio's	I	-575			-575
					0
Totaal		-969	474	-80	-575
Totaal structureel					
Totaal incidenteel		-1.012	774	-180	-418
Totaal programma		-1.012	774	-180	-418

Totaleprogrammakosten Wonen + Leven

PROGRAMMA 1 - Wonen en Leven	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Mutaties Burap 2023 na Burap	Begroting 2023 na Burap
Lasten					
BELEIDSVELD 1.1 Wonen	- 1.889	-1.767	-2.258	-	-2.258
BELEIDSVELD 1.2 Verkeer en vervoer	- 3.367	-3.159	-3.416	-29	-3.445
BELEIDSVELD 1.3 Leefbaarheid	- 1.266	-1.020	-1.250	-	-1.250
BELEIDSVELD 1.4 Openbare ruimte	- 7.170	-6.401	-6.728	-14	-6.742
BELEIDSVELD 1.5 Duurzaamheid	-751	-730	-486	-969	-1.455
Totaal Lasten	-14.442	-13.077	-14.138	-1.012	-15.150
Baten					
BELEIDSVELD 1.1 Wonen	720	1.355	898	290	1.188
BELEIDSVELD 1.2 Verkeer en vervoer	122	329	27	-	27
BELEIDSVELD 1.3 Leefbaarheid	129	74	128	-	128
BELEIDSVELD 1.4 Openbare ruimte	5.683	5.227	5.154	10	5.164
BELEIDSVELD 1.5 Duurzaamheid	-	-	-	474	474
Totaal Baten	6.655	6.984	6.207	774	6.981
Saldo voor resultaatbestemming	- 7.787	-6.093	-7.931	-238	-8.169
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-867	-920	-80		-80
Onttrekkingen reserves	564	560	788	-180	608
Bestemming per saldo	-303	-359	708	-180	528
Saldo na resultaatbestemming	- 8.090	-6.453	-7.222	-418	-7.640

Programma 2: Economie + Ondernemen

Missie van het programma:

In samenwerking met ondernemers bouwen we aan een toekomstbestendig en duurzaam 'Economisch Cranendonck' en versterken we het vestigingsklimaat en de positie van het Cranendonckse bedrijfsleven.

Product en

1. Economie
 2. Ondernemen
-

1 Product Economie

Wat wil de raad bereiken?

In de Raadsagenda Cranendonck 2022 – 2026 stelt de gemeenteraad binnen het thema Economie de navolgende kaders waarbinnen het college aan de slag moet:

- Planmatige uitbreiding van industrieterreinen waarbij de voorkeur gegeven wordt aan lokale ondernemers en is er geen ruimte voor grootschalige en/of vervuilende industrie;
- Bestaande industrieterreinen worden gerevitaliseerd en toekomstbestendig gemaakt. Ondernemers worden door de gemeente ondersteund bij vraagstukken over stikstof, verduurzaming en energietransitie.

Toelichting bestaand beleid

Visie 'Economisch Cranendonck' en Investeringsprogramma 'Economisch Cranendonck'¹³

De evaluatie van de Economische Visie heeft nog niet plaatsgevonden. In 2023 wordt voorrang gegeven aan de regionale visievorming en planning van bedrijventerreinen. Daarna vindt in 2024, evaluatie van de economische visie plaats. Een nieuw investeringsprogramma wordt samengesteld na evaluatie van de Economische Visie, de programmering van de bedrijventerreinen en een Strategische Visie. Tot die tijd wordt gehandeld op basis van de afspraken in de gemeentebegroting en in de geest van de bestaande Economische Visie.

¹³

zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Samenwerking

Onze samenwerking is in de eerste helft van het jaar vooral gericht op het maken van afspraken in de regio over de toekomstige ontwikkeling van de bedrijventerreinen. De samenwerking met ondernemers vindt voorlopig plaats op basis van vraag. Zodra tijd en capaciteit dat toelaten wordt de samenwerking met onze ondernemers weer breder opgepakt.

Ondernemers- en vestigingsklimaat

Contacten met ondernemers vinden plaats op beperkte schaal en met vertegenwoordigers van ondernemingsorganisaties.

Centrummanagement Budel

Een evaluatie van het convenant met Ondernemersfonds Stichting Centrummanagement Budel is nog niet gestart. Dit is een gevolg van beschikbare tijd en capaciteit.

Keyport

Keyport heeft in het tweede kwartaal aangekondigd in de tweede helft van 2023 te starten met de ontwikkeling van een nieuw routeplan voor 2025-2029.

Metalot

De evaluatie van de deelname van de gemeente in Metalot heeft nog niet plaatsgevonden. Het is onduidelijk of dit in 2023 lukt. Bij een evaluatie hoort ook een positiebepaling voor de gemeente bij nieuwe initiatieven van Metalot.

Baronie van Cranendonck

De eigenaar van kinderopvang 'De Vlindertuin' zag zich genoodzaakt haar plan voor vestiging op de Baronie op te geven om zakelijke redenen. Voor het gebouw, Cranendonck 4, wordt nu een nieuwe invulling gezocht die past binnen de gebiedsontwikkeling. De start van het initiatief natuurinclusieve landbouw loopt vertraging op omdat de GOB-subsidiepot leeg is. De Provincie Noord-Brabant zoekt naar alternatieve middelen om de subsidieaanvraag toch te kunnen honoreren. De verwachting is dat dit initiatief uiteindelijk wel gerealiseerd gaat worden.

Het conceptvoorontwerp-bestemmingsplan is eind 2022 in procedure gebracht. De reacties van onder andere de Provincie Noord-Brabant vragen op onderdelen om een betere onderbouwing en aanpassing van de kwaliteitsrichtlijn. Met de kennis van nu wordt verwacht het ontwerpbestemmingsplan in Q3-23 ter inzage kan worden gelegd.

Door kostenstijgingen, toegenomen plankosten en extra beheerkosten verslechtert het resultaat van de grondexploitatie (zie paragraaf Grondbeleid jaarrekening 2022). De grondexploitatie wordt najaar 2023 herzien; financiële consequenties worden zichtbaar gemaakt in de begroting 2024. In april 2023 heeft het College de Baronie aangewezen als een van de locaties voor de tijdelijke opvang Oekraïense vluchtelingen en andere doelgroepen. Door toekomstgericht te investeren in twee, naar verwachting nog een aantal jaren leegstaande gebouwen, wordt tijdelijk woonruimte gecreëerd en krijgt de gebiedsontwikkeling een impuls.

Samenwerking Grensgebied De Kempen (Kansen over Grenzen) (SGDK).

Zoals aangegeven in de jaarrekening 2022 is de samenwerking beëindigd. Het geraamde budget komt ten gunste van het resultaat.

Nieuwe beleidsvoornemens

Onderzoek economische ontwikkelingen Cranendonck

Een verdergaand onderzoek naar de economische ontwikkeling van Cranendonck zal zo nodig mogelijk eind 2023 worden gestart en doorlopen over 2024.

2 Product Ondernemen

Wat wil de raad bereiken?

De economie wordt ook gestimuleerd door ruimtelijke ontwikkelingen. Deze zijn vaak de dragers van economische activiteiten. Hierdoor is het van belang om dergelijke ontwikkelingen (grondexploitaties, pacht, enzovoort) te stimuleren. Dit beleidsveld bevat producten die daarin voorzien.

Toelichting bestaand beleid

Nota Grondbeleid

Het traject voor een nieuwe Nota Grondbeleid is vertraagd. De onderstaande onderdelen strategische grondaankopen en grondstrategie buitengebied vallen hieronder en zijn dus idem vertraagd.

De benodigde personele capaciteit is inmiddels aanwezig en het traject is gestart.

De regionale trajecten voor de ontwikkelstrategie MRE, waarin wonen is opgenomen, en de programmering van werklocaties (bedrijventerreinen) zijn in volle gang. De opbrengsten van deze trajecten nemen wij mee in de samenstelling van ons nieuwe grondbeleid. Tevens zullen de opbrengsten aanleiding zijn om nadrukkelijker in te zetten op strategische grondaankopen.

Strategische grondaankopen

Zie tekst nota grondbeleid.

Grondstrategie buitengebied
Zie tekst nota grondbeleid.

Gemeentelijke eigendommen
Bij gebrek aan capaciteit is hier nog niet mee gestart.

Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)

Economie	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Werkbudget Metalot De samenwerking in Metalot heeft niet geleid tot extra investeringen, projecten, initiatieven of aanvragen voor andere kosten vanuit het werkbudget voor Metalot.	I	40			40
Kansen over Grenzen De samenwerking is beëindigd. Het geraamde budget komt ten gunste van het resultaat.	S	50			50
Totaal		90	0	0	90
Ondernemen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Totaal		0		0	0
Totaal structureel		50			50
Totaal incidenteel		40	0	0	40
Totaal programma		90	0	0	90

Totaleprogrammakosten Economie + Ondernemen

PROGRAMMA 2 - Werk en economie	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Mutaties Burap 2023 na Burap	Begroting 2023 na Burap
Lasten					
BELEIDSVELD 2.1 Economie	-902	-607	-879	90	-789
BELEIDSVELD 2.2 Ondernemen	- 2.851	-1.915	-4.425		-4.425
Totaal Lasten	- 3.754	-2.522	-5.304	90	-5.214
Baten					
BELEIDSVELD 2.1 Economie	20	38	20		20
BELEIDSVELD 2.2 Ondernemen	2.947	2.042	4.489		4.489
Totaal Baten	2.967	2.080	4.509	-	4.509
Saldo voor resultaatbestemming	-787	-442	-795	90	-705
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-31	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	14	104	30	-	30
Bestemming per saldo	112	104	30	-	30
Saldo na resultaatbestemming	-675	-338	-765	90	-675

Programma 3: Recreatie + toerisme

Missie van het programma:

De gemeente Cranendonck wil voor haar inwoners en derden een gemeente zijn waar het prettig recreëren en verblijven is.

Product en

1. Sport
 2. Cultuur
 3. Recreatie, toerisme
-

1 Product Sport

Wat wil de raad bereiken?

De gemeente Cranendonck biedt haar inwoners de mogelijkheid kennis te maken met en deel te nemen aan een gevarieerd aanbod van sport- en beweegactiviteiten. Sporten en bewegen is goed voor de fysieke en mentale gezondheid. Daarom willen we ook de drempels weghalen voor mensen die, om uiteenlopende redenen, niet zo vaak sporten en bewegen: jeugd, ouderen en mensen met een (lichamelijk, geestelijk, financieel sociaal) beperking. Verder willen we graag dat onze verenigingen goed inspelen op sportieve, maatschappelijke en demografische ontwikkelingen en toekomstbestendig zijn. Ook willen we in Cranendonck een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur. Naast de inzet van sportaccommodaties kiezen we ervoor de openbare ruimte zo veel mogelijk in te zetten voor sporten en bewegen. En we stimuleren het sporten en bewegen in een gezonde omgeving!

Toelichting bestaand beleid

Koersdocument Sport en Bewegen: noodzakelijke Investerings- en Onderhoud; 2023-2026

In het door de Raad vastgestelde koersdocument Sport en Bewegen staat vermeld dat in 2023 alle buitensportaccommodaties die zijn opgenomen in onze onderhoudscontracten, worden voorzien van LED- verlichting.

Echter is er in de begroting Sport voor verduurzaming en verLEDding € 187.500 excl. BTW gereserveerd over de jaren 2023 en 2024. Totale budget van alle offertes, om alles van LED- verlichting te voorzien bedraagt samen € 204.140 excl. BTW. In deze Burap vragen we daarom een aanvullend krediet aan om de verLEDding in 2023 uit te kunnen voeren.

⁶ zie *bijlage 1 CUP 2022-2026*

We zijn aan de slag gegaan met de uitslag van de Vitaliteitsscan. Deze scan heeft inzicht gegeven in thema's waarover Sportverenigingen meer expertise op willen doen. Deze expertsessies zijn ingericht en worden gegeven op verschillende sportaccommodaties. We hebben verenigingen gevraagd om als Gastvereniging op te treden hier werd actief op gereageerd en was er direct animo. Wel is gebleken dat Sportverenigingen passief zijn met het aanmelden voor de expertsessies. Het is lastig om verenigingen betrokken te krijgen, ondanks dat ze zelf hebben aangegeven graag vaker bij elkaar te willen komen.

2 Product Cultuur

Wat wil de raad bereiken?

Inwoners van Cranendonck de mogelijkheid bieden kennis te maken met en deel te nemen aan (lokale) kunst- en culturele activiteiten. Samen met het onderwijs en Cultuurcraan stimuleert en faciliteert de gemeente een structureel aanbod van culturele evenementen en kunst, ook voor jeugd.

Verenigingen, stichtingen en vrijwilligers zijn onmisbaar voor het in stand houden van de leefbaarheid van de kernen. Door middel van het verlenen van gemeentelijke subsidie ondersteunt de gemeente de verenigingen daarbij.

Toelichting bestaand beleid

Koersdocument Cultuur¹¹

In het najaar van 2023 starten we met een 'medewerker vrijetijd' die zowel werkzaam zal zijn voor de Cultuurcraan als voor de VVV. Beide organisaties zijn betrokken geweest bij de sollicitatieprocedure.

¹¹ zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Nieuwe beleidsvoornemens

Cultuurhistorie / Cultureel Erfgoed

Stichting Behoud en Beheer Hervormde Kerk Budel heeft op 1 oktober 2022 een subsidieaanvraag voor de restauratie van de Hervormde Kerk ingediend bij de provincie. Op 13 januari 2023 heeft de stichting een formele afwijzing van de provincie ontvangen. Na informeel overleg op het provinciehuis heeft de stichting besloten om in oktober 2023 een nieuwe aanvraag voor de restauratie in te dienen bij de provincie. Daarom stellen we voor om het éénmalige bedrag van € 50.000, bedoeld om 't Kerkje in 2023 geschikt te maken voor publiek, vrij te laten vallen. Aansluitend verzoeken wij aan uw raad om dit bedrag ad € 50.000 over te hevelen naar het jaar 2024.

Heemkundekring

De Heemkundekring heeft haar oog laten vallen op de Hervormde Kerk maar de Heemkundekring kan daar pas terecht ná de restauratie die op zijn vroegst in 2024 kan plaatsvinden. Vandaar dat wij nu dit bedrag ad € 15.000 willen laten vrijvallen.

Aansluitend verzoeken wij aan uw raad om het bedrag éénmalig in te zetten voor stichting Cultuurhuis Maarheeze i.o., ondergebracht op de locatie Muziekhuis Maarheeze. Muziekhuis Maarheeze ontvangt elk jaar zo'n 130 leerlingen, jong en oud, en heeft de beschikking over enkele studio's en een klein podium.

Dit verzoek sluit aan op een voorstel in de cultuurkoers van de gemeente Cranendonck 'Couleur locale, cultuur van en vóór ons allemaal'. Daarin wordt voorgesteld om een nieuwe, brede, regeling voor muziekonderwijs te ontwikkelen die gebaseerd is op de inzet van lokale partijen.

Vooruitlopend op deze nieuwe brede muziekregeling, verzoeken wij aan u om het budget ad € 15.000 toe te kennen aan stichting Cultuurhuis Maarheeze i.o. voor het opzetten en uitvoeren van buitenschoolse activiteiten die kunnen bijdragen aan een verder verbreding en verdieping van de culturele ontwikkeling van kinderen en hiermee onze lokale infrastructuur te versterken.

3 Product Recreatie en toerisme

Wat wil de raad bereiken?

De vrijetijdsector levert niet alleen een positieve bijdrage aan de lokale economie en werkgelegenheid, maar ook aan gezondheid, welzijn, de leefomgeving en de lokale/regionale identiteit. Inwoners hebben baat bij een aantrekkelijk voorzieningenniveau. Daarnaast wil de gemeente gastvrij en aantrekkelijk zijn voor recreanten en toeristen. We zetten – samen met de gemeenschap, de vrijetijdsector en de regio – actief in op het uitdragen van ‘verhaal van Cranendonck’. Centraal hierin staan onze rijke historie (met name het smokkelthema), groen, rust, ruimte en gemoedelijkheid. De opgave voor onze gemeente is vooral verbetering van het recreatieve fietspadennetwerk en het actief faciliteren van promotie van de potentie van onze mooie gemeente.

Cranendonck maakt deel uit van twee grote grensoverschrijdende natuurgebieden: Natuurgrenspark De Groote Heide en Grenspark Kempen-Broek. De regionale samenwerking zorgt onder andere voor krachtige en efficiënte promotie en marketing. De toeristische ‘parels’ Baronie van Cranendonck en het voormalige fabrieksdorp Dorplein worden verder ontwikkeld tot (boven)regionale trekkers.

Toelichting bestaand beleid⁸⁻⁹

In februari 2014 heeft de raad het beleidsplan “Recreatie en toerisme” vastgesteld en daarbij de keuze gemaakt voor scenario 1: “De basis op orde”. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het invullen van de randvoorwaarden om tot versterking van de vrijetijdsector te komen. Het faciliteren van ondernemers om toegevoegde waarde op het bestaande product te realiseren maakt géén onderdeel uit van dit scenario.

Conform de raadsagenda Cranendonck 2022-2026 zetten we vooral in op het faciliteren en promoten van het Cranendoncks potentieel. Specifieke aandacht is er voor het verbeteren van het lokale fietspadennetwerk en de ‘parels’ Baronie en Dorplein. Het reeds aanwezige en nieuw te ontwikkelen toeristisch-recreatief aanbod in zowel De Baronie als in Dorplein zetten we zo goed mogelijk in de markt. Hierbij maken we gebruik van de kanalen en expertise van partijen zoals de VVV en Visitbrabant. Belangrijk hierbij is ook de grensoverschrijdende samenwerking in De Groote Heide en Kempen~Broek. Ons lokale aanbod wordt met name gepromoot via deze regiopromotie. In 2023 dient de Groote Heide een interreg-subsidie in samen met een aantal regiopartners. Kempen~Broek dient de aanvragen in voor Unesco Mens en Biosfeer en Belgisch Landschapspark.

In 2023 werken we door aan de realisatie van de lopende zaken ten aanzien van ‘de basis op orde’. Medio 2023 vindt een herijking voor recreatie en toerisme plaats. De raadsagenda 2022-2026 vormt de basis voor een samenhangend plan, waarbij nieuwe ambities en de actuele situatie worden meegenomen. Indien er hiervoor eventueel extra geld benodigd is wordt dit aangevraagd in de kadernota en/of begroting 2024.

⁸⁻⁹

zie bijlage 1 CUP 2022-2026

Nieuwe beleidsvoornemens

Opwaarderen (recreatieve) fietspaden

Begin dit jaar is een inventarisatie opgeleverd van de huidige kwaliteit van alle fietspaden in Cranendonck. Uit deze inventarisatie komt naar voren welke (recreatieve) fietspaden het meest dringend moeten worden opgewaardeerd. Het gaat om zes fietstracés met een totale lengte van ca 14 km. Het totale fietsknooppunten-netwerk in de gemeente is ca 80 km. Op dit moment worden de voorbereidende werkzaamheden verricht om te komen tot een ontwerp, bestek en aanbesteding voor het verbreden van deze fietspaden. Wanneer de voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond hebben we ook een concrete kostenraming voor het opwaarderen van de betreffende fietspaden. Bij de begroting 2024 zullen we het benodigde extra budget hiervoor aanvragen.

Kredieten programma 3

Aanvullend krediet Verduurzaming en verLEDding veldverlichting

In de begroting 2023 zijn vanaf 2024 de kapitaallasten van een krediet van € 64.500 opgenomen. Doordat de uitvoering van de verLEDding van de veldverlichting in 2023 in zijn geheel plaatsvindt is voor 2023 een aanvullend krediet van € 139.640 (excl. btw) nodig. De extra kapitaallasten die hieruit voortvloeien in 2024 bedragen € 9.000 en in 2025 circa € 1.000.

Aanvullend krediet realisatie kleedlokalen SV Budel

In de begroting voor 2022 is voor de realisatie van de kleedlokalen van SV Budel € 305.000 beschikbaar gesteld. De oorlog in de Oekraïne (februari 2022) heeft de goederenmarkt in Nederland op slot gegooid met behoorlijke prijsstijgingen van materiaal aankopen als gevolg. Dit, maar ook hogere voorbereidingskosten, heeft gevolgen gehad voor de totale bouwkosten die hierdoor overschreden zijn. Omdat de gemeente eigenaar is van 4 kleedlokalen bedraagt het tekort voor de gemeente (bouwkosten plus voorbereiding) gemeente € 38.000. In een raadsinformatiebrief is dit inhoudelijk toegelicht.

Aanvullende krediet renovatie velden SV Budel

In de begroting 2023 is een bedrag opgenomen van € 850.000 voor de voorbereiding en renovatie van

de velden van SV Budel. Dit bedrag is een afgeleide van de oorspronkelijke raming als benoemd in het Kybysrapport uit 2019, met een totaalbedrag van € 1.156.000. Voor de continuïteit van SV Budel is een deel van deze reservering naar voren gehaald. Tijdens de uitvoering van de (beperkte) renovatie van het hoofdveld bleek de toplaag vervuild met stenen hetgeen acute verdergaande maatregelen met zich meebracht. Dit heeft geleid tot de vervanging van de toplaag. De extra werkzaamheden leiden tot een overschrijding van het totaalbedrag met € 63.000 waardoor het totaalbedrag in vergelijking met het kybysrapport € 1.219.000. De eerste fase wordt overschreden met een bedrag van € 164.000. Dat

betekent dat voor 2023 een aanvullend krediet noodzakelijk is van € 164.000. In een raadsinformatiebrief is dit inhoudelijk toegelicht.

Een gedeelte van de hogere kapitaallasten voor de kleedlokalen en de renovatie van de velden worden in huurprijs van de accommodatie uiteindelijk verrekend. De hogere kosten zijn dan gedeeltelijk gedekt door de hogere huurlasten.

Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)

Sport	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
In het najaar van 2023 starten we met een 'medewerker vrijetijd' die zowel werkzaam zal zijn voor de Cultuurcraan als voor de VVV.	S	-54			-54
					0
Totaal		-54	0	0	-54
Cul tuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Aframen post subsidie Rick (dekking voor medewerker Vrijetijd)	S	34			34
De Heemkundekring heeft haar oog laten vallen op de Hervormde Kerk maar de Heemkundekring kan daar pas terecht ná de restauratie die op zijn vroegst in 2024 kan plaatsvinden. Vandaar dat wij nu dit bedrag ad € 15.000 willen laten vrijvallen	I	15			15
Aansluitend verzoeken wij aan uw raad om het bedrag éénmalig in te zetten voor stichting Cultuurhuis Maarheeze i.o., ondergebracht op de locatie Muziekhuis Maarheeze. Muziekhuis Maarheeze ontvangt elk jaar zo'n 130 leerlingen, jong en oud, en heeft de beschikking over enkele, studio's en een klein podium.	I	-15			-15
Hervormd Kerkje Op 13 januari 2023 heeft de stichting een formele afwijzing van de provincie ontvangen, en heeft besloten om in oktober 2023 een nieuwe aanvraag voor de restauratie van 't Kerkje in te dienen bij de provincie. Daarom stellen we voor om het éénmalige bedrag van €50.000 , bedoeld om 't Kerkje in 2023 geschikt te maken voor publiek, door te schuiven naar het jaar 2024.	I	50		-50	0
Totaal		84	0	-50	34

Toerisme en evenementen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Aframen budget VVV (dekking voor medewerker vrijetijd)	S	20			20
Totaal		20			20
Totaal structureel		0	0	0	0
Totaal incidenteel		50	0	-50	0
Totaal programma		50	0	-50	0

Totale programmakosten Recreatie + Toerisme

PROGRAMMA 3 - Recreatie en toerisme	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Mutaties Burap	Begroting 2023 na Burap
Lasten					
BELEIDSVELD 3.1 Sport	- 1.972	-1.877	-2.013	-54	-2.067
BELEIDSVELD 3.2 Cultuur	-373	-373	-510	84	-426
BELEIDSVELD 3.3 Toerisme en evenementen	-336	-298	-386	20	-366
Totaal Lasten	- 2.680	-2.548	-2.909	50	-2.859
Bat e n	-	-	-		
BELEIDSVELD 3.1 Sport	693	920	626		626
BELEIDSVELD 3.2 Cultuur	16	16	16		16
BELEIDSVELD 3.3 Toerisme en evenementen	53	50	53		53
Totaal Baten	762	986	695	-	695
Saldo voor resultaatbestemming	- 1.918	-1.562	-2.213	50	-2.163
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-250	-250	-	-	-
Onttrekkingen reserves	244	248	112	-50	62
Bestemming per saldo	-6	-2	112	-50	62
Saldo na resultaatbestemming	- 1.923	-1.564	-2.101	-	-2.101

Programma 4: Sociaal domein

Missie van het programma:

Samen met inwoners en ketenpartners werken we aan een gezonde en een veerkrachtige gemeenschap. We gaan uit van eigen kracht en basisondersteuning. Een maatwerkvoorziening zetten we alleen in als dat echt nodig is.

Product en

1. Werk en inkomen
 2. Maatschappelijke ondersteuning
 3. Jeugd
 4. Onderwijs
-

1. Product Werk & Inkomen

Inkomen

De verwachting is dat de Buig-budgetten van het Rijk niet geheel dekkend zijn voor de kosten van de uitkeringen in 2023. Er is een verwacht tekort van € 112.000. Reden is dat per 1 januari 2023 het wettelijk minimumloon met 10,15% is verhoogd. Naast de reguliere indexatie is er sprake van een bijzondere verhoging van 8,05%. Hierdoor stijgt ook de hoogte van de bijstandsuitkeringen. Deze bijstelling wordt bij de definitieve vaststelling van het macrobudget 2023 (in september) meegenomen

Armoede en schuldhulpverlening¹⁵

We zien een overschrijding van kosten ten opzichte van begroting bij de energietoeslag. In 2023 is € 539.400 uitgegeven in verband met de vooruitbetaling 2023. Vanuit de jaarrekening 2022 is verzocht € 361.000 over te hevelen naar 2023. Met deze overheveling komt het voorlopig tekort neer op € 178.400. Het is echter nog niet duidelijk hoeveel Rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld bij de meicirculaire en hoe zich dit verhoudt tot de nog te maken kosten in 2023. Schuldhulpverlening heeft een voorlopige onderbesteding van middelen. We zien dat er veel lichtere interventies gepleegd worden en relatief weinig schuldregeltrajecten opgestart (hoeven te) worden.

¹⁵

conform CUP 2022-2026

De Risse Groep

Uit de toelichting bij op de 1^e wijziging van de begroting 2023 van de Risse Groep blijkt dat door externe factoren (o.a. stijging wettelijk minimumloon en inflatie) en de uitwerking van de toekomstvisie niet lukt zonder aanvullende gemeentelijke bijdrage. De aanvullende bijdrage als gevolg van inflatie vangen (72k) we op binnen de stelpost loon- en prijscompensatie. Over de compensatie van de stijging van het wettelijk minimumloon komt naar verwachting in de meicirculaire van 2023 meer duidelijkheid. Naar aanleiding van deze ontwikkeling zal naar verwachting een tweede Gewijzigde Begroting 2023 aan de Raad aangeboden worden. De verhoging van de extra gemeentelijke bijdrage veroorzaakt door de toekomstvisie (17k) komt ten laste van het resultaat.

Inburgering

Voor de bekostiging van de inburgering ontvangen wij structurele middelen via de Specifieke Uitkering (SPUK) die door het Rijk beschikbaar worden gesteld en beschikbaar zijn voor de inburgeringsvoorzieningen. De uitvoeringskosten worden verstrekt via het gemeentefonds. Er is een onderbesteding aangezien er vertraging is opgetreden bij het opzetten en aanmelden bij nieuwe trajecten in het kader van de Nieuwe Wet Inburgering. Inmiddels loopt dit proces.

2. Product Maatschappelijke Ondersteuning

Toelichting

Begeleiding 18+

Het contract dat volgt uit de lopende aanbesteding zal per 1 januari 2024 ingaan. Door de wezenlijke verandering van tarifieren en indiceren loopt het inkoop- en aanbestedingstraject dit jaar vertraging op. De beoogde positieve begrotingseffecten daarvan zullen dit jaar geen impact meer hebben maar vanaf 2024 van invloed zijn.

NIEUW: Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en brede SPUK

Dit betreft een nieuwe landelijke regeling waarmee we lokaal en regionaal middelen krijgen om de beweging van 'zorg naar gezondheid' te maken. Hiervoor zijn per dit jaar financiële middelen beschikbaar gesteld gekoppeld aan 15 verschillende programma's op het vlak van sport en bewegen, gezondheid en preventie, sociale basis en versterken van de wijkinfrastructuur en overkoepelende ondersteuning. De consequenties hebben wij nog niet in beeld maar verwachten budgettair neutraal te blijven. Totale bedragen dienen ook aan de begroting van 2024 toegevoegd te worden.

Project Eén tegen eenzaamheid¹⁴

Begin van dit jaar heeft de lokale werkgroep de activiteitenplanning opgesteld. Daarbij is een overzicht gemaakt van verwachte kosten per actie. De Raad is hierover via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Deze kosten zijn niet voorzien in de begroting 2023. Voor 2023 worden deze echter gedekt vanuit de SPUK-GALA-gelden. Wel zal er in de begroting van 2024 rekening gehouden moeten worden met deze structurele kosten en zal er dus budget aangevraagd gaan worden van € 30K.

¹⁴

zie bijlage in CUP 2022-2026

NIEUW: woonzorgvisie

In januari 2024 moet er een woonzorgvisie liggen voor de gemeente Cranendonck. Deze woonzorgvisie is niet in de herijkte woonvisie opgenomen en zal daarom apart opgesteld moeten worden. De opdracht tot het schrijven van deze visie wordt extern belegd en de bijkomende kosten zijn nog niet in de huidige budgetten opgenomen. Naar verwachting is (maximaal) 40k nodig.

Doorontwikkeling cliëntondersteuning:

Cranendonck neemt deel aan het 2-jarig landelijke koploperproject onafhankelijke cliëntondersteuning. In juni 2022 is dit project opnieuw opgestart omdat het door Corona was stilgevallen. Daardoor heeft er een afwijking in de planning plaatsgevonden echter heeft deze geen invloed op de te behalen doelen en de gestelde eindtermijn.

3. Product Jeugd

Toelichting

Algemeen

In 2022 was er een tekort en het lijkt erop dat we in 2023 het budget ook gaan overschrijden. We zien een toename in de druk op de Jeugdzorg en de hulpvragen worden complexer. Daardoor verwachten we dat er een tekort ontstaat binnen het Jeugdzorgbudget.

Een belangrijke kanttekening is dat we naast een uitputting van een aantal budgetten, ook enkele voordelen zien. De budgetten zullen we de rest van het jaar in de gaten blijven houden via tweemaandelijks monitoring. We verwachten in september van dit jaar meer te kunnen zeggen over de ontwikkelingen en de daadwerkelijke financiële gevolgen.

Innovatieve ontwikkelingen

Voor de komende jaren is een bedrag van € 40.000 aan innovatiebudget benodigd om nader te kunnen inspelen op beleidsmatige ontwikkelingen. De inhoud en bekostiging wordt nader uitgewerkt in het beleidplan.

4. Product Onderwijs

Toelichting

Integraal Huisvestingsplan onderwijs¹⁶

Het integraal huisvestingsplan is op 25 april 2023 vastgesteld en verwerkt in de begroting 2023-2026. De uitvoering scholen Schoot-Dorplein en BRAVO! College lopen conform planning. In het IHP is nog een krediet in 2023 opgenomen voor upgrade van de omgeving bij De Triolier. Het schoolplein is al opgeknapt en aan verbetering van de verkeerssituatie wordt gewerkt. Een afspraak met het AZC is gemaakt en inmiddels heeft ook een bezoek op locatie plaatsgevonden.

¹⁶

conform CUP 2022-2026

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Voor de bestrijding van achterstanden in de basisvaardigheden startten we het IDO op. Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) draagt bij aan een digitaal inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan blijven doen. Dankzij het IDO kunnen mensen op een laagdrempelige manier terecht voor hulp en informatie over de (digitale) overheid. Bij de Informatiepunten in de bibliotheek kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, Donorregistratie, Coronacheck, rijbewijs en zorg.

Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)

Werk & Inkomen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Verhoging Uitkeringen	S	-112			-112
Sociaal rechercheur; is opgenomen in bijdrage GRSA2	S	40			40
De Risse: begroting/Burap 2023	I	-17			-17
De Risse: indexering ten laste van stelpost LPC	I	-72			-72
Mei-circulaire 2023; flanerkerend beleid energiearmoedel	I	-33			-33
Mei-circulaire 2023; diensteverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	I	-27			-27
Mei-circulaire 2023; taal voor ontheemden uit Oekraïne	I	-8			-8
Mei-circulaire 2023; Inburgering	I	-11			-11
Mei-circulaire 2023: WSW/participatie	I	-164			-164
Totaal		-404	0	0	-404
Maatschappelijke ondersteuning	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
GGD: begroting/Burap 2023	I	-13			-13
GGD: indexering ten laste van stelpost LPC	I	-43			-43
woonzorg visie	I	-40			-40
Mei-circulaire 2023; Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	I		92		92
Totaal		-96	92	0	-4
Jeugd	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Totaal		0	0	0	0
Onderwijs	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking

Informatiepunt digitale overheid (IDO) Voor de bestrijding van achterstanden in de basisvaardigheden startten we het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Hiervoor ontvangen we 21.000 euro.	I	-21	21		0
Onderwijsachterstandenbeleid: Evenals voorgaande jaren wordt de rijksdoeluitkering lopende het jaar via de burap opgenomen in de begroting	I	-315	315		0
Mei-circulaire 2023; toezicht GGD op VVE	I	-2			-2
Mei-circulaire 2023; voorschoolse voorziening peuters (DU)	I	2			2
Mei-circulaire 2023; leerlingenvervoer Oekraïne	I	-14			-14
Totaal		-350	336	0	-14
Totaal structureel		-72	0	0	-72
Totaal incidenteel		-778	428	0	-350
Totaal programma		-850	428	0	-422

Totale Programmakosten Sociaal Domein

PROGRAMMA 4 - Sociaal domein	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Mutaties Burap	Begroting 2023 na Burap
Lasten					
BELEIDSVELD 4.1 Werkeninkomen	- 9.	-9.560	-8.823	-404	-9.227
BELEIDSVELD 4.2 Maatschappelijke ondersteuning	601 -	-7.184	-7.330	-96	-7.426
BELEIDSVELD 4.3 Jeugd	7. 440	-5.822	-5.865	0	-5.865
BELEIDSVELD 4.4 Onderwijs	- 5.	-2.070	-2.018	-350	-2.368
Totaal Lasten	-25. 956	-24.636	-24.036	-850	-24.886
Bat e n	2. 349				
BELEIDSVELD 4.1 Werk en inkomen	3.555	3.859	3.741	-	3.741
BELEIDSVELD 4.2 Maatschappelijke ondersteuning	126	110	100	92	192
BELEIDSVELD 4.3 Jeugd	-	14	-	-	-
BELEIDSVELD 4.4 Onderwijs	583	321	9	336	345
Totaal Baten	4.265	4.304	3.850	428	4.278
Saldo voor resultaatbestemming	-21. 081	-20.332	-20.185	-422	-20.607
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-	-	-2.793		-2.793
Onttrekkingen reserves	733	750	3.073		3.073
Bestemming per saldo	733	750	280	-	280
Saldo na resultaatbestemming	-20. 349	-19.582	-19.905	-422	-20.327

Programma 5: Bestuur + algemene dekkingsmiddelen

Missie van het programma:

De gemeente Cranendonck is een open, transparante en betrouwbare publiekrechtelijke organisatie. Op basis van een verantwoorde inzet van de beschikbare middelen draagt zij zorg voor handhaving en naleving van de geldende wet- en regelgeving. De gemeente staat ten dienste van alle burgers en overige partijen.

Product en:

1. Algemeen bestuur
 2. Dagelijks bestuur
 3. Openbare orde
 4. Burgerdiensten
 5. Algemene dekking
 6. Bedrijfsvoering
-

1 Product Algemeen bestuur

Wat wil de raad bereiken?

Het streven van de raad is om een open, transparante en betrouwbare publiekrechtelijke organisatie te zijn die zijn kaderstellende en controlerende rol volgens het duale stelsel vervult.

2 Product Dagelijks bestuur

Wat wil de raad bereiken?

Om de doelstellingen van de raad te realiseren, voert het college het collegeprogramma uit dat bij aanvang van elke raadsperiode wordt opgesteld. Hierbij zorgt het college ervoor dat zij ten dienste staat van alle burgers en overige partijen en haar rol vervult conform de Gemeentewet. De voortgang van het afhandelen van het collegeprogramma is door middel van de Lange Termijn Agenda (LTA) inzichtelijk gemaakt voor de raad. Planningen en mijlpalen worden in de LTA bijgehouden.

3 Product Openbare orde

Wat wil de raad bereiken?

In de gemeente Cranendonck leven de mensen samen in een veilige en leefbare woonomgeving. De gemeente heeft de regierol met betrekking tot de integrale veiligheid. De gemeente gaat de toezicht- en handhaving capaciteit op alle beleidsterreinen breder inzetten.

1. Openbare orde en Veiligheid

Toelichting bestaand beleid

Begin 2023 is door de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Cranendonck (IVP) vastgesteld. In dit beleid zijn een aantal prioriteiten vastgelegd waar vanuit Veiligheid de komende periode aandacht naar uitgaat, naast de dagdagelijkse werkzaamheden en eventuele crisissituaties (à la Covid-19 of Oekraïne opvang).

De prioriteiten zijn:

1. COA gerelateerde overlast
2. Aanpak Ondermijning
3. Rampenbestrijding en
4. Crisisbeheersing Bibob
5. Digitale Veiligheid
6. Zorg en Veiligheid
7. Mensenhandel

Binnen team Veiligheid spelen begin 2023 een aantal grotere projecten die de prioriteit hebben, tijdsensitief zijn en/of politiek sensitief. Momenteel wordt bijvoorbeeld inzet gevraagd van team Veiligheid in drie RIEC casussen en in andere ondermijningsprojecten. Daarnaast wordt er gezocht naar een geschikte kandidaat om een openstaande vacature in te vullen. Hierdoor is het nog niet gelukt om alle projecten die voor 2023 in de planning stonden ook ten uitvoer te brengen, maar wordt verwacht dat deze in het tweede kwartaal van 2023 gestart kunnen worden.

2. Integrale aanpak toezicht en handhaving

Opvang vluchtelingen Oekraïne crisis

De gemeente Cranendonck vangt 35 vluchtelingen uit de Oekraïne op welke zijn gehuisvest in de opvang aan de Rubenslaan en bij verschillende gastgezinnen. Per 1 juli heeft de gemeente Cranendonck de taakstelling om 75 nieuwe vluchtelingen op te vangen. Deze zullen worden verdeeld over 2 locaties; De Schulp waar units geplaatst worden en bij de Baronie die verbouwd wordt tot opvanglocatie. Hiervoor gaan we 14 units plaatsen bij de Zuiderpoort; 12 woonunits, 1 voor gezamenlijk gebruik en 1 reserve unit. Van deze 12 units zullen er 6 beschikbaar worden gesteld voor de vluchtelingen uit de Oekraïne en de andere 6 units voor inwoners uit Cranendonck die met spoed een woning zoeken. De units voor de opvang Oekraïne zullen uit de normgelden vergoed worden, het bouwrijp maken van de grond mag als transitiekosten worden opgevoerd bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. De Baronie zal verbouwd worden. Bij de Baronie zal Cranendonck 3 beschikbaar gesteld worden voor de vluchtelingen uit de Oekraïne en Cranendonck 4 voor inwoners uit Cranendonck die met spoed een woning zoeken. De kosten die gepaard gaan met het verbouwen tot opvang kunnen ook als transitiekosten worden opgevoerd bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

4 Product Burgerdiensten

Wat wil de raad bereiken?

Een betrouwbare en tijdige verstrekking van documenten gerelateerd aan de BRP en de Burgerlijke Stand. Het voldoen aan de wettelijke verplichtingen rondom basisregistraties. De BRP is actueel. Dit wordt getoetst door een zelfevaluatie (audit), waaruit voor de gemeente een slagingspercentage van minimaal 95% voortvloeit.

5 Product Algemene dekking

Wat wil de raad bereiken?

De gemeente voert een gezond financieel beleid. Door een solide financieel beleid is het gelukt om met ingang van de jaarschijf 2022 een structureel sluitende begroting aan te bieden.

Er is nog steeds sprake van een goede vermogenspositie waardoor we onze verplichtingen nakomen en de gewenste investeringen voor onze inwoners en bedrijven doen. Voor deze investeringen kunnen – na zorgvuldige overweging – (bestemmings-)reserves ingezet worden. De verhouding tussen de hoogte van de woonlasten en het niveau van de voorzieningen is goed. De belastingen en heffingen zijn gebaseerd op het principe van kostendeekkende tarieven.

Toelichting bestaand beleid

Opvanglocatie AZC¹⁷

¹⁷ **zie bijlage 1 CUP 2022-2026**

6 Product Bedrijfsvoering

Wat wil de raad bereiken?

De samenleving verandert en de organisatie verandert mee. Cranendonck is een enthousiaste en stimulerende partner die samenwerkt in de breedste zin van het woord om maatschappelijke doelen te realiseren. Hierbij wordt altijd de positieve benadering gehanteerd: "Wat kan er wel" en "Hoe kunnen wij bijdragen" is bij elk vraagstuk de insteek. Vertrouwen is het uitgangspunt van waaruit wij handelen. De ambtelijke organisatie is extern gericht en zorgt daarmee voor een optimale ondersteuning van het bestuur bij het uitvoeren van haar taken.

Door de overheveling van de bedrijfsvoeringstaken naar de GRSA2 wordt de ondersteuning vanuit dit samenwerkingsverband geleverd. Een groot deel van dit product is derhalve opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen en paragraaf bedrijfsvoering.

Dienstverlening ¹²

¹²

zie bijlage 1 CUP 2022-2026

De inzet van extra personeel voor dienstverlening is gestart op 1 april met 0,33 FTE en bedraagt vanaf 1 mei 1,44 FTE.

Voor instrumentele zaken is in het uitvoeringsprogramma in totaal 35 K begroot. Inmiddels is duidelijk dat de kosten voor een aantal actiepunten hoger uitvallen:

- ☐ De kosten voor Cranendonck voor de inhuur van een projectleider Digitale Toegankelijkheid (A2-breed project) zijn eind 2022 bijgesteld naar 15K (begroot was 10K) en er is een post onvoorzien van 5K opgenomen. In totaal daarmee een verhoging van 10K.
- ☐ Voor het verbeteren van de telefonische bereikbaarheid blijken investeringen in apparatuur noodzakelijk (koppelingen en licenties Micollab). De eenmalige kosten daarvan bedragen € 9.500 Euro. Bij de start van het project was niet duidelijk dat de noodzakelijke voorzieningen niet voor alle medewerkers beschikbaar waren. Daarnaast zijn extra mobiele telefoons nodig.

De leasekosten voor 2 jaar bedragen € 13.300.

De hogere kosten vangen we op binnen de bestaande budgetten.

Kredieten programma 5

Opvang vluchtelingen Oekraïne crisis

De kosten voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne voor 8 units bedragen € 484.000 (inclusief btw). De kapitaallasten die voortvloeien uit deze investering (circa € 53.000) ontvangen we terug van het Rijk (via het normbedrag).

Mutaties lopend beleid (negatief is nadeel)

Algemeen bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Totaal		0	0	0	0
Dagelijks bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Totaal		0	0	0	0
Openbare orde	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
VRBZO begroting/burap 2023 indexering t.l.v. stelpost LPC	I	-66			-66
Mei-circulaire 2023; Wet goed verhuurde rschap	I	-24			-24
Mei-circulaire 2023; BRP; centralisering inschrijving vergunninghouders (DU)	I	53			53
Opvang vluchtelingen Oekraïne De kosten die we maken voor de opvang Oekraïne bestaan o.a. bestaan: het aanvragen van de vergunningen, het bouwrijp maken van de grond voor de woonunits, inrichtingskosten van het terrein, verbouwing Baronie, inboedel, beveiliging en personele kosten. Om deze kosten te dekken ontvangen we Rijksmiddelen (normbedragen en vergoeding voor de transitiekosten).	I	-2.000	2.000		0
					0
Totaal		-2.037	2.000	0	-37
Burgerdiensten/ dienstverlening	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Mei-circulaire; toevoeging Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	I	-5			-5
					0
Totaal		-5	0	0	-5

Algemene dekking	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Uitkering Gemeentefonds: bruto effect algemene uitkering op basis van meicirculaire 2023. Voor een toelichting verwijzen we naar de raadsinformatiebrief van 4 juli	I		1.050		1.050
Geoormerkte budgetten gemeentefonds: dekking lasten GRSa2 toeslagenaffaire lasten	I	24			24
Meicirculaire 2023: toevoeging aan stelpost LPC	I	-105			-105
Stelpost LPC: indexering meegenomen in andere programma's.	I	42			42
Stelpost LPC: indexering verbonden partijen 2023	I	505			505
Mei-circulaire; handhaving energielabel C-kantoren	I	-1			-1
Mei-circulaire 2023; LPC SD (participatie, AP jeugdhulp, voogdij 18+)	I	-26			-26
Mei-circulaire 2023: stelpost AZC	I	-334			-334
Totaal		105	1.050	0	1.155
Bedrijfsvoering	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Verbonden partij GRSa2 burap 2023	I	-381			-381
Verbonden partij GRSa2 burap 2023 indexering t.l.v. stelpost LPC	I	-280			-280
Totaal		-661	0	0	-661
Overhead	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Totaal		0	0	0	0
Totaal structureel					
Totaal incidenteel		-2.598	3.050	0	452
Totaal programma		-2.598	3.050	0	452

Totale programmakosten Bestuur + algemene dekkingsmiddelen

PROGRAMMA 5 - Bestuur en algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Mutaties Burap 2023 na Burap	Begroting 2023 na Burap
Lasten					
BELEIDSVELD 5.1 Algemeen bestuur	-536	-532	-69		-691
BELEIDSVELD 5.2 Dagelijks bestuur	-903	-816	1		-929
BELEIDSVELD 5.3 Openbare orde	- 2. 009	-2.636	-2.908	-2.037	-4.345
BELEIDSVELD 5.4 Burgerdiensten/dienstverlening	- 1. 597	-1.586	-1.531	-5	-1.536
BELEIDSVELD 5.5 Algemene dekking	- 2. 232	-1.324	-1.808	105	-1.703
BELEIDSVELD 5.6 Bedrijfsvoering	-77	-202	-84	-661	-745
BELEIDSVELD 5.7 Overhead	- 8. 592	-9.006	-9.023		-9.023
Totaal Lasten	-15. 947	-16.102	-16.373	-2.598	-18.971
Bat e n					
BELEIDSVELD 5.1 Algemeen bestuur	-	-	-		-
BELEIDSVELD 5.2 Dagelijks bestuur	15	-	15		15
BELEIDSVELD 5.3 Openbare orde	82	820	168	2.000	2.168
BELEIDSVELD 5.4 Burgerdiensten/dienstverlening	218	262	200		200
BELEIDSVELD 5.5 Algemene dekking	46. 207	46.459	46.088	1.050	47.138
BELEIDSVELD 5.6 Bedrijfsvoering	-	8	-		-
BELEIDSVELD 5.7 Overhead	-20	104	-		-
Totaal Baten	46.501	47.653	46.471	3.050	49.52
Saldo voor resultaatbestemming	30.554	31.551	30.099	452	1
Bestemmingen					30.55
Stortingen reserves	-250	-250	-		1 -
Onttrekkingen reserves	472	601	47		47
Bestemming per saldo	222	351	47	-	47
Saldo na resultaatbestemming	30.775	31.903	30.146	452	30.598

BIJLAGEN

Bijlage 1: College uitvoeringsprogramma 2022-2026

Doelstelling, ambitie of wens van college of raad:	Oorsprong:	Thema uit Raadsprogramma:	Noten: BURAP 2023 nummer	Wijze van uitvoering door het college:	Gereed:	Relevante moties of amendementen:
Uitvoeringsprogramma woningbouw voor de korte, middellange en lange termijn	Raad agenda	Bouwen	1	Het college presenteert in de eerste helft van 2023 aan uw gemeenteraad een geactualiseerde woonvisie. Hierin gaat het college in op een uitvoeringsprogramma voor de woningbouwopgave op korte en middellange termijn; en presenteert zij een doorkijk naar 2040.	2023; Q2 - Geactualiseerde woonvisie naar raad	
Voorrang voor eigen inwoners bij nieuwbouw en een zelfbewoningsplicht	Raad agenda	Bouwen	2	Momenteel is het college in afwachting van nieuwe wetgeving die de mogelijkheden om in te grijpen in de woningmarkt van gemeenten vergroot. Dit betreft ook de wensen van uw raad t.a.v. de voorrang voor eigen inwoners en zelfbewoningsplicht. Vooruitlopend op deze wetgeving inventariseert het college de mogelijkheden om een toolkit samen te stellen met dit wettelijk instrumentarium. Dit zal het college in de geactualiseerde woonvisie uiteen zetten. In 2024 legt het college een omgevingsvisie voor aan uw raad. In deze visie stelt het college aan uw raad haar langetermijnvisie voor de gehele fysieke leefomgeving voor. Uw raad zal gedurende het proces worden geïnformeerd en bevestigd over de koers en inhoud van het deze visie. Het college gaat aan de slag met het opstellen van een Masterplan verkeer-Over hoe dit Masterplan vormgegeven moet worden gaat het college in het eerste kwartaal van 2023 in gesprek met de gemeenteraad. Aan de hand van o.a. deze inbreng gaat het college aan de slag met het opstellen van een Masterplan. In het tweede kwartaal van 2023 presenteert het college aan u een plan van aanpak t.b.v. het Masterplan. De inwoners van drie kernen werken momenteel aan de dorpsontwikkelingsvisies. De ontwikkeling van de	2023; Q2 - Geactualiseerde woonvisie naar raad	Motie ELAN, VVD: 'Rubenslaan 1 - Voorrang eigen inwoners' d.d. 08/02/2022 Motie ELAN, Cral: 'Opkoopbescherming' d.d. 2021/11/02
Omgevingsvisie	Belidsvorming college	Bouwen	3	deze visie stelt het college aan uw raad haar langetermijnvisie voor de gehele fysieke leefomgeving voor. Uw raad zal gedurende het proces worden geïnformeerd en bevestigd over de koers en inhoud van het deze visie. Het college gaat aan de slag met het opstellen van een Masterplan	2024 - Omgevingsvisie naar raad	
Masterplan verkeer en uitvoering bestaande plannen	Raad agenda	Verkeer	4	De inwoners van drie kernen werken momenteel aan de dorpsontwikkelingsvisies. De ontwikkeling van de	2023; Q1 - Gesprek met gemeenteraad 2023; Q2 - Plan van aanpak	Motie VVD: 'Doorontwikkeling N611' d.d. 02/11/2021 Amendement CDA: 'Actualisering beleidsvisie verkeer' d.d. 02/11/2022
Renovatie Smeltkroes; Duidelijkheid geven over toekomst gemeenschapshuizen Gastel en Budel-Dorplein	Raad agenda	Gemeenschapshuizen	5	gemeenschapshuizen in de diverse kernen zal moeten aansluiten bij de unieke behoefte van de kern. In de loop van 2023 wordt op basis van de dorpsontwikkelingsvisies gekeken naar de toekomst van de gemeenschapshuizen. In het eerste kwartaal van 2023 presenteert het college aan uw raad haar sportvisie. In de sportvisie zet het college o.a. uiteen hoe, door	2023; Q2 - Behoeften voor gemeenschapshuizen in beeld	
Sportvisie gereed; Aandacht voor niet-gebonden sporten en mensen met een beperking	Raad agenda Verenigingsleven		6	bestaande mogelijkheden beter te benutten, sport voor iedereen beter bereikbaar kan; hoe zij aankijkt tegen de veranderende functie van verenigingen ten aanzien van niet-gebonden sporten; en tenslotte welk onderhoud op korte termijn zij wil plegen. De Cultuurkoers geeft het college richting om in 2023 tot een uitwerking te komen. Gedurende het jaar gaat de gemeente in gesprek met de hoofdrolspelers in het culturele veld om tot een programmering voor heel Cranendonck te komen. In het vierde	2023; Q1 - Sportvisie naar raad	Amendement VVD: 'Voorziening IHP, MJOP (sport) & DMOP' d.d. 02/11/2021
Financiële consequenties en uitvoering van Cultuurkoers inzichtelijk	Raad agenda	Cultuur	11	kwartaal van 2023 presenteert het college aan uw raad een uitvoeringsplan als uitwerking van de Cultuurkoers. Natuur en toerisme Het college is voornemens om in de eerste helft van 2023 het bestemmingsplan voor de Baronie aan uw raad aan te bieden.	2023 - Gesprekken cultureel veld 2023; Q4 - uitvoeringsplan cultuur naar raad	
Bestemmingsplan Baronie vaststellen	Raad agenda		7		2023; Q2 - Bestemmingsplan Baronie	
Cranendonckse potentie voor groen, recreatie en toerisme benutten; met bijzondere aandacht voor historie.	Raad agenda	Natuur en toerisme	8	Het college wil op de korte termijn met een praktische en uitvoeringsgerichte insteek de basis op orde brengen in het Cranendonckse recreatie- en toerisme veld. De komende tijd voorzien we o.a. een noodzakelijke professionalisering van de VVV, zodat deze als spilorganisatie kan functioneren voor de ontsluiting van het lokale vrijetijdsaanbod. Door een actieve deelname in de regionale samenwerkingen De Grootte Heide en Kempen-Broek wil het college onze gemeente op de kaart zetten. Het college onderschrijft de wens van uw raad voor het opstellen van een Integraal plan Recreatie en toerisme, maar niet eerder dan 2024. Tot die tijd brengt het college eerst een aantal basisfaciliteiten en randvoorwaarden op orde. Indien gewenst verzorgen we medio 2023 een raadsinformatiebrief of informatiebijeenkomst over recreatie en toerisme om uw raad te informeren over de brede stand van zaken. Grenspark Kempen-Broek stelt in de eerste helft van 2023 in overleg met inwoners en de gemeente een plan op om Dorplein recreatief aantrekkelijker te maken. Het college ziet hierin een kans om gebruik te maken van de ligging van Dorplein op een knooppunt van twee recreatiegebieden: Kempen-Broek en De Grootte Heide.	naar raad 2023 - raad geïnformeerd over recreatie en toerisme 2024; Q1 - Integraal plan recreatie en toerisme naar raad	Motie ProG: 'Integraal plan recreatie & toerisme' d.d. 12/07/2022
Betere verbinding tussen Dorplein, Kempen-Broek en Grootte Heide	Raad agenda	Natuur en toerisme	9		2023; Q2 - Plan recreatie Dorplein gereed	
Alle mogelijkheden van project Buitenkans benutten	Raad agenda	Omvorming buitengebied	10	Het project Buitenkans! heeft gezorgd voor een eerste slag in de transitie van het landelijk gebied. Ondernemers en bewoners in het buitengebied is de kans geboden om hun (ruimtelijke) toekomstwensen in te vullen. Nieuwe deelnemers melden zich nog steeds ondanks de succesvolle afronding van het project in 2019. Naast het faciliteren van genoemde particuliere initiatieven en de agrariërs die de komende jaren deelnemen aan een van de beëindigingsregelingen, ziet het college als logisch vervolg op Buitenkans! een aanpak gericht op een hoger schaalniveau in het bredere kader van de Transitie landelijk gebied.	Doorlopend	

Doelstelling, ambitie of wens van college of raad:	Oorsprong:	Thema uit Raadsprogramma:	Noten: BURAP 2023 nummer	Wijze van uitvoering door het college:	Gereed:	Relevante moties of amendementen:
Natuur, water en klimaat	B el eid s voo r n em en college	Omvorm in g bu it engebi ed	2024	Om de uitdaging van klimaatverandering en coördinatie van verschillende ruimtelijke claims in het landelijk gebied het hoofd te bieden stelt het college in 2023 een uitvoeringsprogramma op ten behoeven van natuur, water en klimaat in het buitengebied alsmede een grondstrategie voor het buitengebied.	2024; Q1 - U itvoeringsprogramma Natuur, Water en Klimaat gereed	
Stoelendans centrum Budel	B el eid s voo r n em en college	Cul tu ur	7	In het centrum van Budel wil het college de kans verzilveren om de cultuurhistorische publieksvoorzieningen passend te huisvesten. Door een meervoudige verhuizing - een stoelendans - te faciliteren ontstaat er een sterk cluster in het centrum van Budel van partijen en voorzieningen die elkaar kunnen versterken. De VVV, het Smokkelmuseum en de Heemkundekring krijgen op deze wijze passende huisvesting, en lokaal erfgoed krijgt een publieke functie.	2023; Q2 - VVV en Smokkelmuseum gereed 2024; Heemkundekring	
Verbetering bereikbaarheid en reactietijd gemeente	Raad agenda D ien st ver len in g		12	In het vierde kwartaal van 2022 presenteert het college een nieuw dienstverleningsconcept aan uw raad. In 2023 volgt een uitvoeringsprogramma voor het eerste jaar, en na goedkeuring van de begroting door uw raad trekken we extra personeel aan om een verbetering van het eerste klantcontact te realiseren.	2022; Q4 - Dienstverleningsconcept naar raad 2023 - Raad geïnformeerd over uitvoerings-programma	
Actualisatie van de Nota Duurzaamheid in 2024	Raad agenda D u u r zaa m hei d		2024	In het derde kwartaal van 2023 presenteert het college een vernieuwde Duurzaamheidsnota voor de periode vanaf 2024. In de nieuwe nota ligt het accent meer op het bereiken van resultaten in de uitvoering. Ook ziet het college in dat de enorme dynamiek in het energielandschap, vraagt om een dynamische beleidsnota met ruimte voor tussentijdse evaluatie en aanpassing. Tot 2024 zet het college intensief in op het behalen van de doelen in de vigerende D u u r zaa m hei ds not a.	2023; Q3 - Duurzaamheidsnota naar raad	
Planmatige uitbreiding van bedrijventerreinen	Raad agenda	Eco no mie	13	In 2023 onderzoekt het college mogelijke economische ontwikkelingen binnen de gemeente, zowel ten aanzien van bedrijventerreinen als de vrijetijdseconomie. We bepalen uiterlijk 2024 welke plaats onze gemeente inneemt in het vervullen van de regionale behoefte aan bedrijventerreinen voor 2030.	2023 - Onderzoek naar eco nom is ch e ontwikkelingen 2024 - Plan bedrijventerreinen naar raad	
Revitalisering van bedrijventerreinen, geen grootschalige/vervullen de industrie	Raad agenda Economie		2024	Het college neemt bij nieuwe bedrijventerreinen en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen de 'Brainport principes' over. Door bedrijven aan deze kwaliteitseisen te houden hebben zij een minimale belasting op de leefomgeving. Op deze toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn de ondernemingen georganiseerd, energiepositief, dragen bij aan biodiversiteit en een prettig woon- en leefklimaat. Het college is voornemens om in 2023 samen met de inwoners van Budel Dorplein en Budel Schoot en de betrokken onderwijspartijen een besluit voor te bereiden dat één toekomstbestendige locatie voor kwalitatief goed basisonderwijs van de beide kernen bepaalt. De gemeente ondersteunt BIVAK ten aanzien van huisvesting. De onderwijsactiviteiten zijn een trots voorbeeld van lokale samenwerking tussen onderwijs en ondernemers. Het college blijft zich faciliterend opstellen voor BIVAK. In het vierde kwartaal van 2022 presenteert het college een nieuw	Vanaf 2024	
Knoop doorhakken over school voor zien in g Schoot/Dorplein	Raad agenda	Ond er w i j s	16	Budel Dorplein en Budel Schoot en de betrokken onderwijspartijen een besluit voor te bereiden dat één toekomstbestendige locatie voor kwalitatief goed basisonderwijs van de beide kernen bepaalt. De gemeente ondersteunt BIVAK ten aanzien van huisvesting. De onderwijsactiviteiten zijn een trots voorbeeld van lokale samenwerking tussen onderwijs en ondernemers. Het college blijft zich faciliterend opstellen voor BIVAK. In het vierde kwartaal van 2022 presenteert het college een nieuw	2023 - besluitvorming schoolvoorziening Schoot- D orp lein	
Blijvende ondersteuning voor BIVAK/BRAVO	Raad agenda	Ond er w i j s	2024	Budel Dorplein en Budel Schoot en de betrokken onderwijspartijen een besluit voor te bereiden dat één toekomstbestendige locatie voor kwalitatief goed basisonderwijs van de beide kernen bepaalt. De gemeente ondersteunt BIVAK ten aanzien van huisvesting. De onderwijsactiviteiten zijn een trots voorbeeld van lokale samenwerking tussen onderwijs en ondernemers. Het college blijft zich faciliterend opstellen voor BIVAK. In het vierde kwartaal van 2022 presenteert het college een nieuw	D oor lopend	
Verbetering bereikbaarheid en reactietijd gemeente	Raad agenda		12	dienstverleningsconcept aan uw raad. In 2023 volgt een uitvoeringsprogramma voor het eerste jaar, en na goedkeuring van de begroting door uw raad trekken we extra personeel aan om een verbetering van het eerste klantcontact te realiseren.	2022; Q4 - D ien stver leningsconceptnaar raad 2023 - Raad geïnformeerd over uitvoerings- p r o g r a m m a	
Bestrijding van eenzaamheid	Raad agenda Sociaal domein		14	Het landelijke plan 'één voor eenzaamheid' wordt vertaald naar een lokale aanpak.	2023 - Gezondheidsbeleid naar raad	

Doelstelling, ambitie of wens van college of raad:	Oorsprong:	Thema uit Raadsprogramma:	Noten: BURAP 2023 nummer	Wijze van uitvoering door het college:	Gereed:	Relevante moties of amendementen:
Bestrijding van armoede	Raad agenda	Sociaal domein	15	Armoedebestrijding wordt momenteel getekend door de actualiteit. In het koersdocument 'Minimale armoede, Maximaal meedoen' is een lijn uitgezet waarin het armoedebelief steunt op twee, elkaar aanvullende, pijlers: gemeente en gemeenschap. Het college houdt vast aan de uitgezette koers, maar is zich ervan bewust dat in tijden van hoge inflatie en economische onrust de zwaarte van de armoedebestrijding bij de gemeente ligt. Op de korte termijn zal het college alles doen die de wet en de noodregelingen bieden om armoede in Cranendonck te bestrijden. We komen bij uw raad terug als deze inzet reden is om de ingeslagen koers te wijzigen.	D oor lopend	
Bestrijding van laaggeletterdheid	Raad agenda	Sociaal domein	2024	Het college hecht groot belang aan de bestrijding van laaggeletterdheid. Bijzondere aandacht gaat hierin uit naar het bereiken van de NT-1 doelgroep: laaggeletterden met Nederlands als moedertaal. In samenwerking met het Digi-Taalhuis geeft het college prioriteit aan het doorbreken van intergenerationele laaggeletterdheid.	D oor lopend	
Met inwoners op zoek naar een toekomstige bestemming van de voormalige legerbasis	Raad agenda AZC		17	In het eerste kwartaal gaat de gemeente het gesprek met inwoners aan over de toekomst van de voormalige Legerplaats.	2023 - Q2 Inwoners gesprek	Initiatiefvoorstel ELAN: 'Stoppen met AZC' d.d. 08/03/2022 Amendement CDA, ELAN, VVD, Cral 'Stoppen met AZC' d.d. 08/03/2022
Meer grip van de gemeenteraad op de 4 GR'en	Raad agenda	Regionale samenwerking	2024	Het college verwelkomt de wens van de gemeenteraad om zelf meer grip op de gemeenschappelijke regelingen van de MRE, Veiligheidsregio, GGD en ODZOB te krijgen. De collegeleden zullen vanuit hun verantwoordelijkheden als bestuurders binnen de GR'en blijven aandringen op een goede informatiepositie van de deelnemende gemeenteraden. Ook blijft het college uw raad actief informeren over GR-zaken.	D oor lopend	
Voordelen en nadelen van samenwerking en herindeling met A2-gemeenten in beeld	Raad agenda	Regionale samenwerking	2024	De wens van uw raad om een verdere A2 samenwerking of herindeling in beeld te brengen ziet het college als een vraag waar uw raad zich zelf over moet uitspreken. Het college kan u faciliteren in uw zoektocht, en is bereid het 'Procesvoorstel Stip op de horizon A2' dat voor COVID-19 door uw raad is aangenomen opnieuw tegen het licht te houden. De voor- en nadelen van samenwerking in de GRSA2 worden aan de hand van de motie 'Couleur Locale, wat kost het allemaal?' uitgewerkt en in het eerste kwartaal van 2023 aangeboden.	Nader te bepalen in overleg met raad 2023; Q1 - Uitwerking van motie	Motie Cral, VVD, Pro6 ELAN: 'Couleur Locale, wat kost dat allemaal?' d.d. 07/06/2022
Vitale gemeenschappen Raad agenda Burgerparticipatie			18	In het kader van het proces 'vitale gemeenschappen' werken in de eerste drie kernen momenteel participanten aan drie dorpsontwikkelingsvisies. Het college wil dat deze dorpeigen visies de leidraad worden voor al het handelen in de verhouding tussen dorp en overheid. Na afronding van de visies voert het college een QuickScan om in kaart te brengen wie (dorp, gemeente of samen) de verantwoordelijkheid neemt voor de realisatie. In 2023 zal het college het proces 'vitale gemeenschappen' evalueren en met uw raad bespreken. In 2023 presenteert het college aan uw raad een strategische visie. Hierin legt zij haar visie op de koers en identiteit van de gemeente uiteen voor de lange termijn. Cranendonck wordt door de groei van de Metropoolregio Eindhoven onmiskenbaar beïnvloed door de stedelijke dynamiek. Dit biedt kansen, maar vraagt om ook om	2023 - Evaluatie vitale gemeenschappen naar raad	
Strategische visie	Beleidsvoornemen college	Overkoepelend	2024	college het proces 'vitale gemeenschappen' evalueren en met uw raad bespreken. In 2023 presenteert het college aan uw raad een strategische visie. Hierin legt zij haar visie op de koers en identiteit van de gemeente uiteen voor de lange termijn. Cranendonck wordt door de groei van de Metropoolregio Eindhoven onmiskenbaar beïnvloed door de stedelijke dynamiek. Dit biedt kansen, maar vraagt om ook om	2023; Q3 - Strategische visie naar raad	

overstijgende keuzes op het terrein van economie, wonen, mobiliteit en de besteding van onze brede welvaart. Een strategische visie stelt de gemeente in staat om haar positie in deze bredere ontwikkeling te bepalen. Deze koers en richting stelt organisatie ook in staat om sneller te reageren op actuele ontwikkelingen.

Bijlage 2: overzicht budgetoverhevelingen

Omschrijving	Programma	Product	Bedrag
Programma 1			
<i>Bestemmingsplannen:</i> Vanwege de komst van de omgevingswet worden veel RO-procedures versneld voor de ingangsdatum (1-1-2024) gestart, waaronder mede het veegplan. Bij de start van deze procedures worden de leges in rekening gebracht. De leges zijn door deze eindspurt hoger dan verwacht. Het werk loopt echter door in 2024 met de vaststelling van al deze plannen. Om de benodigde (bestaande) inhuur van personeel voor het afronden van deze procedures te kunnen bekostigen wordt gevraagd deze extra legesinkomsten van 2023 over te hevelen naar 2024.	Wonen + Leven	Wonen	100.000
<i>Natuur, water en klimaat.</i> Met de gevraagde middelen voor 2023 stellen we in 2024 een beleidskader en uitvoeringsprogramma voor de langere termijn op om de gemeentelijke belangen op gebied van natuur, water en klimaat beter te borgen bij de doelen van andere overheden en terreinbeheerders.	Wonen + Leven	Duurzaamhe id	80.000
Programma 3			
<i>Hervormd Kerkje:</i> Op 13 januari 2023 heeft de stichting een formele afwijzing van de provincie ontvangen, en heeft besloten om in oktober 2023 een nieuwe aanvraag voor de restauratie van 't Kerkje in te dienen bij de provincie. Daarom stellen we voor om het éénmalige bedrag van € 50.000, bedoeld om 't Kerkje in 2023 geschikt te maken voor publiek, door te schuiven naar het jaar 2024.	Recreatie en toerisme	Cul tuur	50.000
Totaal			230.00 0

Bijlage 3: overzicht reserves en voorzieningen

	Jaarrekening 2022			Raming 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Toename	Afname	Saldo 31-12-21	Toename	Afname	Saldo 31-12-23	Toename	Afname	Saldo 31-12-24	Toename	Afname	Saldo 31-12-25	Toename	Afname	Saldo 31-12-26
RUBRIEK A															
ALGEMENE RESERVES, balanscode P111															
Algemene reserve vrij aanwendbaar (ARVA)	2.706.250	685.408	14.799.436	1.566.793	3.618.000	12.748.229	-	150.000	12.598.229	-	150.000	12.448.229	-	-	12.448.229
TOTAAL RUBRIEK A	2.706.250	685.408	14.799.436	1.566.793	3.618.000	12.748.229	-	150.000	12.598.229	-	150.000	12.448.229	-	-	12.448.229
RUBRIEK B															
BESTEMMINGSRESERVES, balanscode P112															
Reserve randweg	-	-	1.582.677	-	-	1.582.677	-	-	1.582.677	-	-	1.582.677	-	-	1.582.677
Reserves dekking kapitaallasten	-	120.028	1.097.258	-	121.370	975.888	-	121.370	854.518	-	121.370	733.148	-	121.370	854.518
Reserve eigen risico organisatie/ww rechten	-	55.372	553.485	-	-	553.485	-	-	553.485	-	-	553.485	-	-	553.485
Reserve personeel (tijdelijk)	-	-	-	450.000	450.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve aanleg glasvezel	-	-	13.367	-	-	13.367	-	-	13.367	-	-	13.367	-	-	13.367
Reserve Duurzaamheid	187.000	34.000	337.791	-	150.000	187.791	-	-	187.791	-	-	187.791	-	-	187.791
Reserve verduurzaming gebouwen	-	74.531	784.230	-	-	784.230	-	29.266	754.964	-	37.669	717.295	-	44.908	672.387
Reserve overgehevelde budgetten	1.136.469	1.245.738	604.325	2.117.343	2.226.668	495.000	-	495.000	-	-	-	-	-	-	-
Reserve natuurcomp.DIC	-	-	657.932	-	-	657.932	-	-	657.932	-	-	657.932	-	-	657.932
Reserve Landschapsversterking	60.394	15.000	431.951	-	15.000	416.951	-	15.000	401.951	-	15.000	386.951	-	15.000	371.951
Reserve grondexploitatie	31.475	21.895	524.105	375.000	30.000	869.105	-	-	869.105	-	-	869.105	-	-	869.105
Reserve ruimtelijke kwaliteit	72.322	11.718	3.388.835	80.000	200.000	3.268.835	80.000	-	3.348.835	80.000	-	3.428.835	80.000	-	3.508.835
Reserve MJOP sport	250.000	-	250.000	-	48.000	202.000	-	72.000	130.000	-	44.000	86.000	-	-	86.000
Reserve integraal huisvestingsplan	250.000	-	250.000	2.793.000	235.000	2.808.000	-	-	2.808.000	-	-	2.808.000	-	-	2.131.597
Reserve tegemoetkoming energie maatsch. org.	-	-	-	207.168	207.168	-	-	-	-	-	-	-	-	676.403	-
TOTAAL RUBRIEK B	1.924.710	1.578.282	10.475.956	5.815.343	3.476.038	12.815.261	80.000	732.636	12.162.625	80.000	218.039	12.024.587	80.000	614.941	11.489.646
RUBRIEK C															
VOORZIENINGEN, balanscode P12															
Voorziening Riolering	228.692	-	1.711.110	-	242.694	1.468.416	-	259.192	1.209.224	-	259.192	950.032	-	259.192	690.840
Voorziening Afvalstoffenheffing	-	-	-	255.000	-	255.000	-	-	255.000	-	-	255.000	-	-	255.000
Voorziening groot onderhoud gem. gebouwen	282.730	186.256	754.276	282.730	465.172	571.834	282.730	261.142	593.422	282.730	347.016	529.136	282.730	297.988	255.000
Voorziening groot onderhoud gem. gebouwen VTBC	179.370	377.375	69.171	179.370	133.992	114.549	179.370	89.873	204.046	179.370	375.142	8.275	179.370	23.344	0
Voorziening salarissen VTBC	-	38.236	49.371	-	49.371	0	-	-	0	-	-	0	-	-	513.870
Voorziening onderhoud wegen	765.085	960.033	505.036	765.085	741.163	528.958	765.085	838.741	455.302	765.085	936.320	284.067	-	-	284.067
Voorziening onderhoud groen	47.283	58.288	36.278	47.283	47.283	36.278	47.283	47.283	36.278	47.283	47.283	36.278	-	-	196.398
Voorziening 2bconnect	-	20.259	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Voorziening straatverlichting	27.941	27.962	211.955	27.941	27.941	211.955	27.941	27.941	211.955	27.941	27.941	211.955	-	-	211.955
91205151 Voorziening claim	309.240	-	309.240	-	309.240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Attero 91208500 Voorziening	98.000	-	98.000	-	-	98.000	-	-	98.000	-	-	98.000	-	-	98.000
verlofsparen TOTAAL RUBRIEK C	1.938.341	1.668.409	3.744.438	1.557.409	1.707.616	3.186.991	1.302.409	1.524.172	2.965.228	1.302.409	1.992.894	2.274.743	462.100	580.524	2.156.319
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	6.569.301	3.932.099	29.019.830	8.939.545	8.801.654	28.750.481	1.382.409	2.406.808	27.726.082	1.382.409	2.360.932	26.747.558	542.100	1.195.465	26.094.193